

Årsrapport

2020

BÆRUM KOMMUNE

Årets rapport

Rapporteringen til kommunestyret for 2020 skjer gjennom to dokumenter – årsregnskap og årsrapport. I tillegg utarbeides en finansrapport som redegjør for oppnådd avkastning og risiko i finansforvaltningen, og som følger behandlingen av årsrapporten.

I årsregnskapet presenteres detaljerte talloppstillinger over kommunens økonomiske virksomhet samt forklarende noter.

Årsrapporten inneholder årsberetningen, redegjør for økonomisk utvikling, klima og miljø, tjenestene, medarbeidere og det politiske styringssystemet. I årets rapport har vi også tatt med et eget kapittel om Covid-19 og Bærumspakken.

Årsberetningen gir opplysninger om kommunens økonomiske stilling og om andre forhold som er av betydning for kommunen. Den beskriver også etiske forhold og likestilling. I årsberetningen er det også kort kommentert de største avvikene på tjenestene.

Videre er det en samlet omtale av de største investeringsprosjektene.

Foto: Anett Dæhli, Alexandra Dören, Camilla Wiik
Gjerdrum, Ragnhild I. Hoem, Amaleen Jeyaseelaraiah,
Frode Menes, Karl Otto Vehus
Utgitt av Bærum kommune mars 2021
www.baerum.kommune.no

Trykk: Arba AS
Årsrapporten trykkes på miljøvennlig papir

Innhold

01 Lederkommentar	4
Pandemien har satt sitt preg på Bærum kommune, både organisasjon, utvikling og økonomi.	
02 Årsberetning	6
Kommunedirektørens presentasjon og analyse av kommunens regnskap, utviklingstrekk og viktige hendelser for 2020.	
03 Befolkningsutvikling	23
Befolkning, vekstkomponenter og boligbygging i kommunen.	
04 Klima og miljø	24
Miljøansvaret i kommunen ligger hos alle tjenestesteder, som forutsettes å ta miljø- og klimahensyn innenfor sine virkeområder.	
05 Den økonomiske utviklingen	26
Beskriver trender og gir mer utfyllende informasjon om de ulike delene i regnskapet.	
06 Pandemien i Bærum	33
Siden 12. mars 2020 har Bærum drevet ordinære oppgaver og tjenesteproduksjon i tillegg til en kriseorganisasjon.	
07 Oppvekst skole	36
Oppvekst skole består av 39 barne- og ungdomsskoler, 1 spesialscole, 3 alternative skoler, kulturscole, PPT og Ungdom og fritid.	
08 Oppvekst barnehage	37
Oppvekst barnehage består av 52 kommunale barnehager, 105 private barnehager/familiebarnehager, barneverntjenesten, helse- og rehabiliteringstjenester til barn og unge, støttekontakter og individuell avlastning.	
09 Pleie og omsorg	38
Bo- og behandlingssentre, omsorgsboliger, ambulerende hjemmetjenester, tjenester til mennesker med utviklingshemming, avlastningstjenester, dagaktivitetssentre, Regionalt aktivitetssentre, Bærum kommunale dagtilbud, tildeling og forvaltning.	
10 Helse og sosial	39
Tjenesten består blant annet av helse- og rehabiliteringstjenester, smittevern, kommuneoverlege, flyktningarbeid, rusoppfølging, boligtilbud og seniorsentrene.	
11 Natur, kultur, fritid og kirke	40
Natur og idrett, Kultur og samarbeid, Bærum bibliotek, Bærum kulturhus, samt kirke og andre religiøse formål.	
12 Miljøtekniske tjenester og Plan- og bygningstjenesten	42
Plan- og bygningstjenesten, vei og trafikk, brann- og ulykkesvern, vann, avløp og renovasjon, transport og prosjektenheten.	
13 Organisasjon, styring og utvikling	43
Her omtales sentraladministrasjonen, inkludert IT og Eiendom, samt en beskrivelse av kommunen som arbeidsgiver.	
14 Politisk styringssystem	46
Redegjørelse av det politiske styringssystemet og de politiske disposisjonspostene.	

Pandemi – nye utfordringer og nye løsninger

2020 startet med å rette blikket fremover med konferansen *Fremtidens kommune – fargesterk og klok* om utfordringsbilder, løsninger og fremtidstro. Den handlet om å løfte frem og dele Bærums erfaringer med endring – både fremgang og motbakker – med egen og andre kommuner, næringsliv og innbyggere.

Kort tid etter dette ble refleksjoner og planer for fremtiden innhentet av nåtiden og en verdensomspennende pandemi. Dagsorden ble snudd, prioriteringer lagt om og arbeidsrutiner og dagligdagse vaner endret – i den største omstillingen i vår samtid.

Organisasjonen måtte på kort tid omstille virksomheten til å håndtere krisen – og nedstengning av samfunnet. Tjenester og tilbud måtte stenge. Skolene måtte på én dags varsel gå over til digital hjemmeskole. 2020 ble et år fylt med håp og tvil. Det var få som forutså at krisen skulle vare helt ut i 2021.

De operative og brukerrettede tjenestene har levert takket være mange dyktige medarbeidere som kjenner sitt fag og gjør jobben sin. Samtidig har enkelte tjenestesteder stått overfor store utfordringer. Beboere, pårørende, etterlatte og medarbeidere er blitt særlig rammet av Covid-19 på flere sykehjem. Organisasjonen har maktet både driftsoppgaver, tjenesteproduksjon og krisehåndtering. Barn og unge er blitt berørt i sin hverdag – pandemien har virkelig satt spor.

Fra innovasjonsdrevet omstilling til pandemidrevet omstilling

Pandemien har lært oss mye. Den har utløst en betydelig endringsevne. På kort tid endret manges reise-, arbeids- og levevaner seg. Pandemien har hatt en merkbar effekt på klimautslippene – og vi må gjøre det vi kan for å sikre at mest mulig av denne effekten vedvarer.

Den digitale kompetansen økte vesentlig som følge av hjemmekontor og utrulling av samhandlingssystemet Teams til rundt 4 000 medarbeidere i løpet av våren. Det er også utviklet en rekke digitale løsninger for smittesporing, lagring av testutstyr og annen logistikk. Et apparat rundt fellestjenester har stått for en omfattende rekruttering og omdisponering av medarbeidere.

Vi har utviklet nye tjenester på veldig kort tid og drifter helt nye enheter med flere hundre ansatte for å ivareta testing, isolasjon, smittesporing og koronatelefon. Innsatsen er avgjørende for å bekjempe Covid-19.

Organisasjonen har maktet både driftsoppgaver, tjenesteproduksjon og krisehåndtering. Det er slitasje, og mange har stått på utover det man kan forvente. Samtidig som pandemien har utløst mye endringsvilje og skaperkraft i organisasjonen, så er utviklingskraften svekket. Her og nå-blikket har i stor grad erstattet fremtidsblikket – og det må vi hente frem igjen.

Handlingens tiår – bærekraft

Vi er i starten av tiåret FN har definert som *handlingens tiår* med ambisjon om at bærekraftsmålene skal prege samfunnsutviklingen frem mot 2030. Bærekraftsmålene blir også rammeverket for Bærums nye kommuneplan, og det har vært gjennomført en rekke medvirkningstiltak på tross av pandemien.

Bærum kommune deltar i etableringen av nettverk for kommuner og fylkeskommuner for en bærekraftig samfunnsomstilling – med Rana, Bodø, Trondheim, Ålesund, Kristiansand, Asker og Bærum kommuner, og Møre og Romsdal, Trøndelag og Agder fylkeskommuner. Dette er de kommunene og fylkeskommunene som har kommet lengst i arbeidet med bærekraftsmålene i dag.

I 2020 erklærte Bærum seg som en Klimaklok kommune. Skal vi lykkes i arbeidet med å realisere bærekraftsmålene og ambisjonene våre for en Klimaklok kommune, trenger vi både nytenking og tøffe beslutninger.

Vi bygger bærumssamfunnet

2020 ble også gjennombruddet for samfunnsutviklingen i Bærum de neste ti-årene. Viktige brikker for utviklingen falt på plass, slik som vedtak om og første spadetak for ny E18. Vedtak som også muliggjorde oppstart av Fornebubanen, har allerede satt sitt preg på samfunnet.

Det pågår store utviklingsprosjekter i Sandvika, både i sentrum og langs fjorden, på Bekkestua og Fornebu.

Styrking av eldreomsorgen

I 2020 åpnet Carpe Diem demenslandsby, som er Norges første og største sykehjem for personer med demens. I tillegg er nye Lindelia i drift og Oksenøya sykehjem er under bygging. Moderne bygg er en forutsetning å kunne ta i bruk og nyttiggjøre oss de mulighetene frihets- og velferdsteknologien gir. Med de nye sykehjemmene gjør kommunen en betydelig satsing på kvalitet – Bærum bygger for en verdig og fremtidsrettet eldreomsorg.

Verdighet og den enkeltes muligheter har vært i fokus under utviklingen av Carpe Diem, som ble kåret til årets helsebygg av danske Nohrcon. Både politikere og administrasjon har vært pådrivere for landsbyen. *Tjenestereisen* har blitt brukt som metode blant annet med innspill fra innbyggere.

Endringskompetanse og virksomhetsstyring

Det er høy tillit til offentlig sektor og kommunene, og den tilliten er vi helt avhengige av i de kommende årene med endring og omstilling. Åpenhet, god informasjon og vilje til å lytte er nødvendige egenskaper for oss. Det handler også om å etablere en god virksomhets- og økonomistyring. Gjennom prosjektet OSU 2020–2021 har kommunen kommet et godt stykke på vei for å sikre effektive og smarte administrative tjenester, styrket utviklingskapasitet med økt gjennomføringskraft og god økonomistyring.

Politikkområdet Samfunn har startet en utredning av ny organisering av de store byprosjektene i Sandvika, på Fornebu og Bekkestua med sikte på bedre styring, finansiering og tydeliggjøring av roller.

Innen velferdsområdet skal samhandlingen styrkes for å skape helhet og sammenheng i og mellom tjenestene og brukeren, uten brudd i oppfølgingen. Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) skal etter planen innføres på hele velferdsområdet, men i første omgang vektlegges barn, unge og familier.

Endring og omstilling er utfordrende, men rommer også muligheter. Endring og omstilling krever mot, tillit, involvering og medvirkning fra medarbeidere og innbyggere.

Samfunnsdialogen

Morgendagens utfordringer må løses i fellesskap og i tettere dialog og samarbeid med innbyggerne, fordi vi vet det må gjøres prioriteringer og veivalg ikke alle vil være tilfreds med. Nettopp derfor, og fordi innbyggerne har høy kompetanse, blir samfunnsdialogen så viktig.

Det er etablert en tett dialog med academia, blant annet representert ved NTNU og næringslivet i Bærum. En overordnet samarbeidsavtale med VID vitenskapelige høyskole har bidratt til at det etableres sykepleierutdanning i Sandvika. Næringslivet har også bidratt i arbeidet med Bærumspakken, som skal hjelpe det lokale arbeidslivet, næringslivet og frivilligheten med å håndtere pandemien.

Økonomisk resultat

Til tross for et år preget av Covid-19-pandemien med store merutgifter og usikkerhet rundt inntektssiden, ble brutto driftsresultat 990 millioner kroner, som er 302 mill. høyere enn budsjettet. Dette skyldes i hovedsak mindre forbruk i sektorene og lavere vekst i lønnsutgiftene enn forutsatt.

Den beregnede effekten av Covid-19-pandemien på kommunens samlede økonomi viser en netto merutgift på om lag 95 mill. Bærumspakken inngår ikke i disse merutgiftene, men er med i kommunens årsregnskap. Skatteinntangen ble historisk lav i 2020 (4,4 prosent lavere enn 2019), og mye av forklaringen kan knyttes til effektene av Covid-19-pandemien. Regjeringen har kompensert kommunen for merutgifter og mindreinntekter tilsvarende 320 mill.

ETT Bærum

Innbyggerne skal møte en kommune som lytter og hjelper. De skal slippe å ta hele runden for å få et svar. Det er vi som skal snakke sammen og opptre som en samlet kommune når det trengs. Mange ganger er samarbeid mellom tjenester nødvendig for å løse oppgavene. Da må vi se hverandre, snakke sammen og bidra hver med vårt for å gi et svar som er relevant. Da er vi ETT Bærum i praksis.

Usikre tider bringer muligheter for å fornye seg. Endringsevnen er stor når vi virkelig må eller vil, det har koronakrisen lært oss.

Geir B. Aga
kommunedirektør

02 ÅRSBERETNING

Årsberetningen er en del av kommunedirektørens samlede rapportering til kommunestyret. Beretningen gir opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske resultat og stilling, samt andre forhold av vesentlig betydning for kommunen. Årsberetningen er ment å være et utfyllende supplement til informasjonen som gis i årsregnskapet.

Hvis annet ikke er nevnt, er tallene presentert i løpende kroner og inntekter med negativt fortegn i tabellene. Betegnelsen revidert budsjett er lik vedtatt budsjett korrigert for vedtatte endringer i Økonomimelding I og II samt tekniske korreksjoner som kommunedirektøren har fullmakt til å gjennomføre.

Nøkkeltall for sunn økonomi

- **Netto driftsresultat** ble 679 millioner kroner, som er 442 mill. høyere enn budsjett. Dette gir en resultatgrad på 5,9 prosent, som er godt over målet på 4 prosent. Hovedforklaringene er mindreforbruk i sektorene, lavere vekst i lønns- og pensjonsutgiftene enn forutsatt og god avkastning i forvaltningsfondet. Skatteinngangen ble lavere enn forventet.
- **Egenkapitalfinansieringen** av de ikke-rentable investeringene var på 50 prosent, som er lik målkravet.
- **Bufferfondet**, som er kommunens reservefond, utgjorde etter avsetninger 549 mill. ved utgangen av 2020. Målkravet er minimum 100 mill. i slutten av hver handlings-program-periode.
- **Likviditetsreserven** er redusert med 387 mill. fra 2019 og utgjorde 1 372 mill. ved årets slutt. Dette er over målet på 300 mill., og 321 mill. høyere enn budsjett.

Investeringer 2020

Det var brutto disponibelt 3,2 milliarder kroner til investeringer i 2020. Av dette er 2,6 mrd. eller 82 prosent brukt. Målet er minimum 70 prosent. Mindreforbruket i 2020 skyldes i hovedsak forskyvning mellom år.

Driftsregnskapet for 2020

Til tross for et år preget av Covid-19-pandemien, med store merutgifter og usikkerhet rundt inntektssiden, ble brutto driftsresultat 990 millioner kroner, som er 302 mill. høyere enn budsjett. Dette skyldes i hovedsak mindreforbruk i sektorene og lavere vekst i lønnsutgiftene enn forutsatt. Skatteinngangen ble lavere enn forventet. Brutto driftsresultat ble 25 mill. lavere enn i 2019.

Netto avkastning fra forvaltningsfondet var på 8,1 prosent, eller 210 mill. Dette er 118 mill. høyere enn budsjett. Fondets verdi ved utgangen av 2020 er på 2 849 mill. Sammen med lavere netto renteutgifter gir det et netto driftsresultat på 679 mill. Netto driftsresultat for 2020 på

679 mill. er dermed 140 mill. lavere enn i 2019 og 442 mill. høyere enn budsjett.

Driftsregnskapet for 2020 viser, etter budsjetterte avsetninger, avsetning til forvaltningsfondet og øvrige avsetninger, et regnskapsmessig resultat før særskilte avsetninger på 99 mill.

Tidligere har regnskapsresultatet blitt presentert før kommunedirektørens forslag til disponering eller inndekning av resultatet. I henhold til ny kommunelov skal mindreforbruket (tidligere resultat) avsettes til disposisjonsfond. På denne måten vil alltid regnskapsresultatet bli lik null.

Kommunedirektøren har avsatt 99 mill. til disposisjonsfond slik:

- 4 mill. til lønnsreserven da deler av lønnsoppgjøret i 2020 kommer til utbetaling i 2021
- 95 mill. til bufferfondet for å styrke reservene

Etter disse avsetningene er regnskapsresultatet lik null.

Driftsutgiftene har økt med 2,3 prosent og driftsinntektene med 1,9 prosent fra 2019. Dette er fjerde året på rad at utgiftsveksten har vært høyere enn inntektsveksten. Dette er en utvikling som ikke kan fortsette i lengden. For å møte de store investeringene og endringene i rammebetingelsene kommunen står overfor de neste årene, er det viktig at utgiftsøkningen ikke overstiger inntektsøkningen. Utviklingen må derfor følges nøye fremover, og nødvendige kostnads-effektiviserende tiltak må gjennomføres.

Avstemming av inntektsførte refusjoner og mottatte innbetalinger fra NAV har siden innføringen av kommunens lønssystem, vært utfordrende. Det ble i 2017 tapsavsatt 25 mill. I 2020 er det tapsført 10,3 mill. Gjennomgangen er noe forsinket i 2020 på grunn av Covid-19 og vil slutføres i 2021. I forbindelse med årsoppgjøret 2020 er det valgt å la tapsavsetningen på 10,8 mill. stå til gjennomgangen er fullført.

Tabell 1 viser hovedoversikten for drift med budsjettavvik

Mill. kr	Budsjett 2020	Regnskap 2020	Differanse 2020
DRIFTSBUDSJETT			
Rammetilskudd	-1 878,6	-1 994,0	115,4
Inntekts- og formuesskatt	-6 692,2	-6 525,6	-166,6
Vertskommunetilskudd	-61,9	-61,9	0,0
Rente og inv. komp. fra staten	-13,1	-13,5	0,4
Integreringstilskudd flyktninger	-126,1	-132,4	6,3
Sum sentrale inntekter	-8 771,9	-8 727,4	-44,6
Driftsrammer¹			
Diverse felles til fordeling ²	-23,4	-25,5	2,1
Lønnsreserven	131,3	-30,3	161,7
Organisasjon, styring og utvikling	604,9	534,4	70,5
Barn og unge	3 332,3	3 309,1	23,1
Bistand og omsorg	3 458,4	3 466,7	-8,3
Miljø, idrett og kultur	577,1	482,4	94,8
Politiske utvalgs disposisjoner	2,8	0,3	2,5
Netto driftsutgifter sektorene	8 083,5	7 737,0	346,4
Brutto driftsresultat³	-688,5	-990,3	301,9
Renteinntekter	-66,5	-86,3	19,8
Utbytter	-10,0	-10,0	0,0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-62,5	-179,5	116,9
Renteutgifter ⁴	198,8	196,5	2,3
Avdrag på lån	391,7	390,2	1,5
Netto finansutgifter	451,5	310,9	140,6
Netto driftsresultat	-237,0	-679,4	442,4
Overføring til investering	835,0	752,9	82,2
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	21,3	109,7	-88,3
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond ⁵	-388,3	48,0	-436,3
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-231,1	-231,1	0,0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	237,0	679,4	-442,5
Regnskapsresultat	0,0	0,0	0,0

¹ Budsjettet omfatter vedtatt budsjett justert for endringer i Økonomimelding I og II samt tekniske korreksjoner. Sektorenes overførte midler fra 2019 til 2020 er ikke med, og det vil derfor vises et annet avvik i denne tabellen enn i tabeller som viser sektorenes resultat.

² Denne posten inneholder premieavvik og amortisering, driftsutgiftene til forvaltningsfondet, midler til fordeling, korrigering av renter ført på sektorene og andre midler som ikke er ført på sektorene.

³ Eksklusive avskrivninger.

⁴ Korrigert for renter ført på sektorene.

⁵ Regnskapet inkluderer årsoppgjørdisposisjoner på 99 mill.

Disponering av netto driftsresultat

Tabell 2 viser revidert budsjett og regnskapsmessig disponering av netto driftsresultat

Mill. kr	Budsjett 2020	Regnskap 2020
Netto driftsresultat før disponering	-237,0	-679,4
Driftsfinansiering av gjennomførte investeringsprosjekter	835,0	752,9
Forvaltningsfondet, avsatt til fondets bufferkapital	49,0	209,7
Forvaltningsfondet, avsatt til investeringsfond	42,0	42,0
Bruk av regnskapsoverskudd fra 2019	-231,1	-231,1
Avsatt til bufferfond	231,1	231,1
Bruk av sektorresultat 2019	-42,2	-32,8
Overført til bruk i 2020	32,8	
Til fond for digitalt brukerutstyr	20,4	
Underdekning	-11,0	
Bruk av Covid-19-fond	-231,1	-231,1
Bruk av skattereguleringsfond	-64,3	-64,3
Bruk av boligforvaltningsfond	-5,3	-5,3
Bruk av lønnsreserven	-40,0	-40,0
Bruk av investeringsfond	-315,6	-315,6
Bruk av forvaltningsfondet	-42,0	-42,0
Avsetning til bufferfond	-26,9	-26,9
Avsetning til risikopott	8,7	8,7
Avsetning til forsknings- og innovasjonsfond	4,4	-0,9
Til idrett, tilskudd til andres investeringer		21,4
Ikke brukte driftsmidler til investeringer, avsatt		81,2
Diverse bruk og avsetninger ¹	1,7	1,6
Sektorresultat 2020 avsatt, vurderes i egen sak 2021		111,9
Avsetning til lønnsreserven, etter fullmakt ²		4,0
Avsetning regnskapsresultat		95,3
Bundne fondsmidler – netto avsetning	21,3	109,7
Sum disponert	237,0	679,4
Regnskapsmessig overskudd	0,0	0,0

¹ Inkludert selvforsikring.

² Fullmakt gitt i KST-sak 82/12.

Sektorenes resultat

I forhold til disponible midler (revidert budsjett 2020 og overførte midler fra 2019) er det et samlet mindreforbruk på 111,9 mill. Dette tilsvarer et avvik på 1,4 prosent. I tillegg utgjør øremerkede midler 204 mill., som overføres uavkortet til 2021. Kommunedirektøren vil samtidig med denne årsrapporten legge frem en egen sak om overføring av midler til 2021.

Tabell 3 viser mer- og mindreforbruk per sektor og programområde (merforbruk er angitt med minus)

Sektor og programområder Mill. kr	Disponibel ramme ¹	Mer-/mindre- forbruk	Herav bundne	Herav ubundne	Prosentvis avvik ²
Organisasjon, styring og utvikling	604,9	77,3	7,9	69,4	11,5 %
Sum Organisasjon, styring og utvikling	604,9	77,3	7,9	69,4	11,5 %
Grunnskole	1 737,9	53,4	52,1	1,4	0,1 %
Barnehager	1 363,0	-10,6	7,5	-18,1	-1,3 %
Barnevern	231,5	20,0	0,9	19,1	8,2 %
Sum Barn og unge	3 332,3	62,9	60,5	2,4	0,1 %
Pleie og omsorg	2 580,1	-2,5	8,0	-10,5	-0,4 %
Sosialtjeneste og bolig	427,9	66,1	57,3	8,7	2,0 %
Kommunehelse	450,3	-0,3	15,0	-15,3	-3,4 %
Sum Bistand og omsorg	3 458,4	63,2	80,4	-17,1	-0,5 %
Kultur og fritid	278,7	14,6	5,6	9,0	3,2 %
Kirke og andre religiøse formål	93,4	-1,9	0,1	-2,0	-2,2 %
Fysisk planlegging	162,1	33,8	8,7	25,1	15,5 %
Brann og ulykkesvern	92,4	4,7	0,3	4,4	4,8 %
Samferdsel	88,6	14,9	0,2	14,7	16,6 %
Renovasjon/avfall	-22,6	17,1	15,1	2,0	-8,8 %
Vann og avløp	-94,2	27,0	25,5	1,5	-1,5 %
Sum Miljø, idrett og kultur	598,4	110,3	55,6	54,7	9,1 %
SUM SEKTORER	7 994,0	313,7	204,3	109,4	1,4 %
Herav politiske utvalg	35,6	0,8	0,0	0,8	2,2 %
Herav revisjon	7,2	1,2	0,0	1,2	16,0 %
Politisk utvalg til disp.	2,8	2,5	0,0	2,5	89,3 %
SUM	7 996,8	316,2	204,3	111,9	1,4 %

¹ Netto budsjett 2020 og overførte midler fra 2019.

² Prosentvis avvik ubundne midler.

Tabell 3 følger programområdestrukturen. Den administrative organiseringen av tjenestene avviker noe fra den politiske organiseringen og går på tvers av programområdene. Strukturen i tabell 4 og forklaringene

til avvikene følger den administrative organiseringen av områdene med utgangspunkt i en inndeling per kommunalsjef (KS).

Tabell 4 viser mer- og mindreforbruk per kommunalsjefsområde og Covid-19 isolert

Mill. kr	Mer-/mindreforbruk inklusive Bærumspakken og Covid-19				Covid-19 isolert		
	Mer-/mindre- forbruk	Herav mindre- forbruk Bærumspakken	Herav netto merutgifter Covid-19 ¹	Herav mer-/mindre- forbruk ordinær drift	Merutgifter Covid-19, finansiert i ØM I og ØM II	Merutgifter Covid-19, ikke finansiert	Sum netto merutgifter Covid-19
Strategisk ledelse, styring og adm.	13,8	3,9	14,7	-4,8	-3,7	14,7	11,0
Digitalisering og IT	12,3		-0,8	13,1	-8,5	-0,8	-9,3
Eiendom	56,0	26,9	-10,6	39,7	-10,2	-10,6	-20,8
Oppvekst skole	-5,2		-7,6	2,4	-23,6	-7,6	-31,2
Oppvekst barnehage	9,8		-1,8	11,6	-22,7	-1,8	-24,5
Pleie og omsorg	-25,4		-25,4	0,0	-103,8	-25,4	-129,2
Helse og sosial	1,0		-12,8	13,8	-55,6	-12,8	-68,4
Plan, miljø og kultur	6,5	5,9	-5,3	5,9	-7,9	-5,3	-13,2
Miljøtekniske tjenester	35,9		-3,6	39,5	-5,6	-3,6	-9,2
Sum	104,7	36,7	-53,2	121,2	-241,6	-53,2	-294,8
Politisk styring	7,2						
Sum mindreforbruk i sektorene	111,9						

¹ Gjelder merutgifter som ikke er finansiert i økonomimelding I og II. Oversikt over totale utgifter til Covid-19 fremkommer til høyre i tabellen.

Samlet sektorresultat er 111,9 mill. Herav utgjør 36,7 mill. mindreforbruk knyttet til Bærumspakken.

Merutgiftene i sektorene som følge av Covid-19-pandemien var samlet 294,8 mill. Herav ble 241,6 mill. finansiert i Økonomimelding I og II.

Forklaringer til de største avvikene:

- **Strategisk ledelse, styring og administrasjon hadde 13,8 mill. i mindreforbruk.** Av dette er 3,9 mill. ubrukte midler fra Bærumspakken som foreslås overført til 2021. Øvrig mindreforbruk skyldes utsatte prosjekter og noe lavere aktivitet som følge av Covid-19. Flere av de utsatte prosjektene har en særskilt og midlertidig finansiering, og det foreslås derfor at tilhørende mindreforbruk overføres til 2021 for å dekke planlagt aktivitet. Tjenesteområdet hadde merutgifter på til sammen 18,4 mill. som skyldes omdisponering av ressurser til Covid-19-arbeid. Korrigert for det som ble finansiert i økonomimeldingene, hadde Strategisk ledelse, styring og administrasjon et merforbruk på 4,8 mill. i ordinær drift.
- **Digitalisering og IT hadde 12,3 mill. i mindreforbruk.** Dette skyldes i hovedsak lavere innkjøp av digitalt utstyr enn budsjettet. I tillegg er det forsinkelse i digitaliseringsprosjekter som følge av Covid-19. Mindreforbruket tilknyttet kjøp av digitalt utstyr foreslås overført til 2021 og avsettes til fond for digitalt utstyr for å sikre finansiering av fremtidige kjøp.
- **Eiendom hadde 56,0 mill. i mindreforbruk.** Av dette er 26,9 mill. ubrukte midler fra Bærumspakken som foreslås overført til 2021. Øvrig mindreforbruk gjelder i hovedsak lavere energiutgifter grunnet lave energipriser og lavt forbruk i 2020. I tillegg er det mindreforbruk tilknyttet forsinkede prosjekter med særskilte tildelinger, herunder prosjektet *Smarte bygg*. Det er lavere byggelånsrenter som følge av forsinket fremdrift av Kommunegårdsprosjektet.
- **Oppvekst skole hadde samlet 5,2 mill. i merforbruk.** Det er merforbruk på 7,6 mill. som følge av utgifter knyttet til Covid-19 i tredje tertial som ikke er finansiert. I tillegg er det mindreforbruk på ordinær drift på enkelte skoler.
- **Oppvekst barnehage hadde 9,8 mill. i netto mindreforbruk.** Dette er sammensatt av både merforbruk og mindreforbruk på de ulike tjenestene innen kommunalsjefsområdet. Det største avviket er merutgifter på 10,1 mill. til spesialpedagogisk hjelp i barnehagene. Barnevernstjenesten har et mindreforbruk på ordinær drift på 12,5 mill. Det er hovedsakelig på grunn av færre barn med kostbare tiltak utenfor hjemmet. I tillegg er det mindreforbruk på 5,0 mill. knyttet til individuell avlastning på grunn av nedgang i antall vedtakstimer og lavere utnyttelse av vedtak, som kan skyldes at færre ønsker tjenester på grunn av pandemien. Det er mindreforbruk som følge av vakanser og sykefravær innen helsetjenester for barn og unge.
- **Pleie og omsorg hadde samlet et netto merforbruk på 25,4 mill.** Dette er knyttet til Covid-19-pandemien og en konsekvens av smitteverntiltakene som er iverksatt gjennom året. Tiltakene har ført til en økning av antall stillinger og stillingsstørrelser, samt vesentlig økt bruk av vikarer og overtid. Avviket er inkludert mindreforbruket i ordinær drift som skyldes lavere aktivitet i deler av tjenesten, mindre tilfang av nye tjenestemottakere, stengte eller reduserte tjenester (eksempelvis CAN, dagaktivitetssenter for eldre og utviklingshemmede) som følge av pandemien, samt høyere refusjonsinntekter for ressurskrevende brukere. Den økte bemanningen har bidratt til at fravær ved tjenestestedene har kunnet bli dekket med mindre innleie av vikarer.
- **Helse og sosial hadde 1,0 mill. i mindreforbruk** som er sammensatt av både mindreforbruk og merforbruk innen flere tjenester. Det er merforbruk på 12,7 mill. knyttet til effekter av Covid-19 som ikke er finansiert. Tiltakene er i hovedsak knyttet til TISK og gjelder blant annet teststasjon på Fornebu, koronatelefon, smittesporing og innkjøp av smittevernustyr. Det er mindreforbruk på ordinær drift på 13,8 mill., hvor 8,9 mill. skyldes ubrukte tilskuddsmidler til norskopplæring ved Voksenopplæringssenteret. Dette er midler som er forskuttet for norskopplæring og som er ment å skulle brukes over en 3–5-årsperiode, og som foreslås overført til 2021. I tillegg er det mindreforbruk på 1,0 mill. knyttet til forsinket oppstart av ekstern gjennomgang av NAV. Det er mindreforbruk på 2,6 mill. som en konsekvens av at en stor del av bosettingen av flyktninger ble gjort sent på året. Det er mindreforbruk hos NAV knyttet til lavere utbetaling av sosialhjelp, samt merforbruk på grunn av økt utbetaling av kommunal bostøtte.
- **Plan, miljø og kultur hadde 6,5 mill. i mindreforbruk.** Det er netto merforbruk på 5,3 mill. på grunn av mindreinntekter fra kulturarrangementer som følge av Covid-19. I tillegg er det mindreforbruk knyttet til Bærumspakken på 5,9 mill. Øvrig mindreforbruk innen ordinær drift skyldes forsinket utbetaling av tilskudd til kulturformål, ledige stillinger i deler av året og utsatte kulturaktiviteter og prosjekter som følge av Covid-19-pandemien.
- **Miljøtekniske tjenester hadde til sammen 35,9 mill. i mindreforbruk.** Det har vært færre brøyterunder og strøunder enn normalen samt lavere utgifter til drift og vintervedlikehold av p-anlegg. Dette utgjør til sammen mindreutgifter på 14,7 mill. innen programområde samferdsel. Det har vært lavere overføringer til Asker og Bærum brann og redning (ABBR) enn budsjettet i forbindelse med etableringen av Nye Asker. Det er mindreforbruk på tildelte midler fra Klima- og miljøfondet, ledige stillinger i deler av året og lavere utgifter til drift av biler og maskiner og utsatte prosjekter. I tillegg har det vært mindreinntekter knyttet til parkering, Bærumsbadene og idretten som følge av Covid-19-pandemien.

Covid-19 – økonomi

Håndteringen av pandemien har bydd på en rekke utfordringer, og de økonomiske konsekvensene har vært betydelige. Dette handler i hovedsak om reduserte skatteinntekter og økte utgifter til driften. På den annen side

har også pandemien forårsaket mindreutgifter som blant annet lavere lønnsoppgjør enn forutsatt. Pensjonspremien er også blitt lavere, men nettoeffekten i 2020 er cirka null som følge av ordningen med premieavvik.

Regjeringens ulike tiltakspakker og krisehjelp har i stor grad finansiert merutgiftene og mindre-inntektene. Utfordringen til Bærum er at kommunen er skattesterk og har opplevd en betydelig svikt i skatteinngangen sammenlignet med andre kommuner.

Den beregnede effekten av Covid-19-pandemien på kommunens samlede økonomi viser en netto merutgift på om lag 95 mill. Skatteinngangen ble historisk lav i 2020 (4,4 prosent lavere enn 2019), og mye av forklaringen kan knyttes til effektene av Covid-19-pandemien. Regjeringen har kompensert kommunen for merutgifter og mindreinntekter tilsvarende 320 mill.

De direkte utgiftsøkningene er i hovedsak knyttet til helse- og sosialtjenestene samt pleie- og omsorgstjenestene, der det har vært økte utgifter til lønn og overtid, vikarer, ekstrahjelp og omdisponering av personell. Det har også vært utgifter til senger, ekstra beredskapskapasitet generelt og etablering av ekstraordinære tilbud, i tillegg til økte kostnader for medisiner, utstyr, digitale løsninger, telefoni og andre driftskostnader. Smittevernutstyr har også gitt

store merutgifter. Videre har det vært merutgifter ved omdisponering av administrative ressurser.

Mindreinntektene gjelder i hovedsak innbetalinger til SFO og barnehager, og andre brukerbetalinger som for eksempel ved arbeidssentre, idrettsanlegg, svømmehaller og parkering. I tillegg er det blitt mindre billettinntekter innen kulturområdet, men også noe mindreutgifter til eksterne arrangører.

Bærumspakken og vedlikeholdstilskudd

Kommunestyret vedtok Bærumspakken, med en ramme på 100 millioner kroner, for å støtte lokal handel og bygg- og anleggssektoren. Bevilgningen er fordelt på drifts- og investeringsbudsjettet og ble i utgangspunktet finansiert ved bruk av fond.

Regjeringen bevilget på et senere tidspunkt et vedlikeholdstilskudd for å holde aktiviteten innen bygg- og anleggssektoren i gang. Bærums andel av dette utgjorde 58,4 mill. og ble en del av finansieringen av Bærumspakken. Dette er et øremerket tilskudd og ikke-benyttede midler fra drifts- og investeringsbudsjettet i 2020 (19 mill.) er avsatt til bundet fond til bruk i 2021.

Bærumspakken har et mindreforbruk i 2020 på 36,7 mill. som foreslås overført til bruk i 2021.

Tabell 5 viser Covid-19-regnskapet oppsummert

Covid-19 Bærum	Beløp (mill. kr)	Kommentar
Kompensasjon fra staten		
Økt innbyggertilskudd fordelt etter kostnadsnøkkelen i inntektssystemet	90,0	Innst. 216 S (2019–2020) og Innst. 233 S (2019–2020)
Kompensasjon for bortfall av foreldrebetaling i barnehager og SFO	27,4	Barnehager 19,7 mill og SFO 7,7 mill.
Ekstra skjønnsmidler – Covid-19	7,4	Innst. 197 S (2019–2020) og Innst. 216 S (2019–2020)), Prop. 52 S og Prop. 67 S
Kompensasjon for reduserte skatteinntekter og regelendringer	16,5	Prop. 127 S
Tilskudd til vedlikehold og rehabilitering	58,4	Prop. 127
Skjønnsstilskudd – til kommuner med spesielt store utgifter til smittevern, for eksempel innenfor omsorgstjenesten, barnehagene eller skolene	12,3	Prop. 127 – til kommuner med særlig store utgifter til smittevern
Til kommuner med særlig høye utgifter – til oppfølging av TISK-strategien	20,2	Skjønnsmidler Prop. 142
Økte skjønnsmidler utover tidligere tildelte skjønnsmidler – til kommuner med særlig høye utgifter – til oppfølging av TISK-strategien	30,0	Prop. 48
Sum av diverse mindre tilskudd	21,1	Bl.a. sårbare eldre og unge, IMDI m.m.
Redusert arbeidsgiveravgift med 4 %-poeng i 2 måneder	37,6	
Sum kompensasjon fra staten	320,9	
Direkte effekter, mindreutgifter		
Redusert lønnsvekst (3,5 % til 1,5 %), beregnet effekt i 8 måneder	107,0	
Sum direkte effekter, mindreutgifter	107,0	
Sum kompensasjoner og mindreutgifter	427,9	
Direkte effekter, merutgifter/mindreinntekter		
Netto merutgifter sektorene	-294,8	
Vedlikeholdstilskudd, utgiftsside	-58,4	Forutsetter at tilskuddet i sin helhet blir brukt
Sum direkte effekter, merutgifter/mindreinntekter	-353,2	
Mindre skatteinntekter (inkl. endring i skatteutjevning)	-169,2	I forhold til KS sitt anslag med grunnlag i regjeringens anslag i SB 2020.
Sum kompensasjoner og mindreutgifter	-94,5	

Kommunedirektøren gjør oppmerksom på at noen størrelser er beregnet og må betraktes som anslag.

Av sektorenes mindreforbruk på 111,9 mill. vist i tabell 3 og tabell 4, utgjør 53,2 mill. merforbruk som følge av Covid-19-pandemien og mindreforbruk Bærumspakken 36,7 mill.

Frie inntekter (skatter og rammetilskudd)

Frie inntekter (skatt og rammetilskudd) ble 51 mill. lavere enn budsjettert.

Skatteinngangen ble 167 mill. lavere enn budsjettert og 300 mill. lavere enn i 2019, som tilsvarer en negativ vekst på 4,4 prosent. Tilsvarende endte landet med en negativ vekst på 0,7 prosent. I tillegg til at skattøre ble nedjustert, er det grunn til å tro at den lave skatteinngangen i stor grad skyldes effekten av Covid-19-pandemien.

Rammetilskuddet viser en merinntekt på 115 mill. som i hovedsak skyldes lavere skatteutjevning på grunn av lavere skatteinngang sammenlignet med landet.

De siste 10 årene har gjennomsnittlig årlig skattevekst vært på 5,2 prosent. Årlig vekst har variert fra nivåer over 16 prosent (2016) til -4,4 prosent (2020).

2020 har vært et spesielt år på grunn av Covid-19 med ekstraordinær arbeidsledighet og lav lønnsvekst. I normalår ligger arbeidsledigheten på om lag 2 prosent (tall fra NAV). I 2020 har arbeidsledigheten vært oppe i 14 prosent (april), men har bedret seg mot årsskiftet (6 prosent). Nedjusteringen av skattøre medførte at fordelingsprosenten

(Bærum's andel av den samlede skatteinngangen) ble nedjustert med over 1,4 prosentpoeng. Dette har også bidratt til de lave skatteinntektene i 2020.

Integreringstilskudd

Det er en merinntekt på 6 mill. fra integreringstilskudd og tilskudd for enslige mindreårige. Dette skyldes hovedsakelig at kommunen fikk et ekstraordinært integreringstilskudd på 3,7 mill. knyttet til Covid-19. I tillegg ble det bosatt noen flere flyktninger enn det som ble prognostisert i Økonomimelding II 2020, samt at fordelingen mellom barn og voksne ble endret på en måte som ga merinntekt.

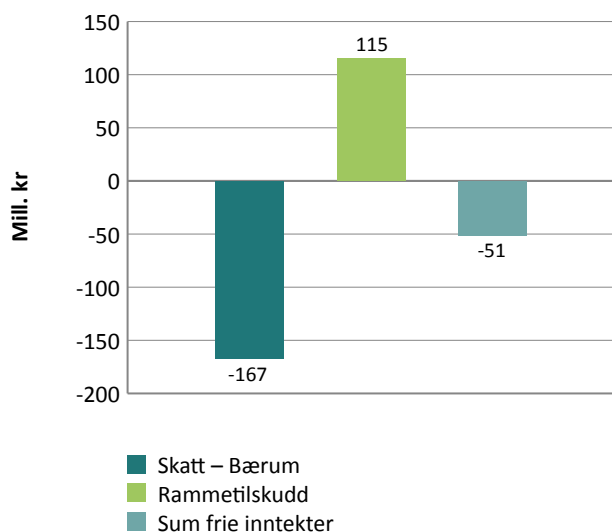
Lønn

Utgiftene til lønn, eksklusive sosiale utgifter, økte med 123 mill. fra 2019 til 2020 (1,5 prosent). Den lave veksten skyldes i hovedsak at Covid-19-pandemien medførte en lavere lønnsvekst enn forventet.

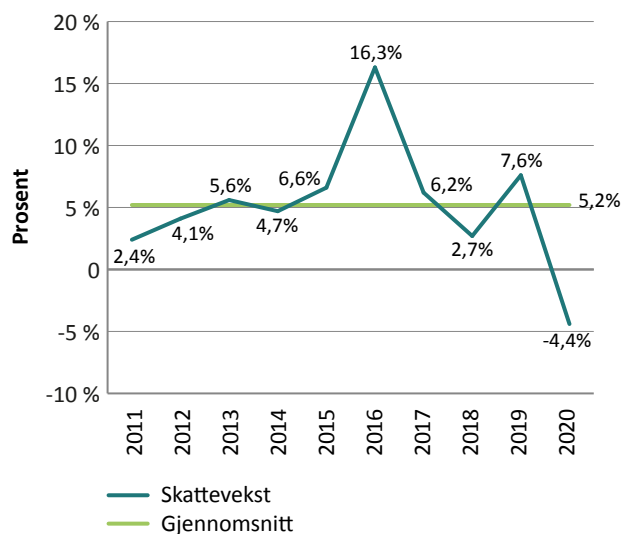
Effekten av lønnsoppgjøret i 2020 utgjorde cirka 19 mill. Ettersom deler av lønnsoppgjøret ble forsinket, vil cirka 4 mill. komme til utbetaling i 2021. Lønnsoppgjøret i 2020 utgjorde da cirka 0,4 prosent og volumveksten cirka 1,1 prosent.

Sosiale utgifter viser en reduksjon på 209 mill. fra 2019 (14,1 prosent) der 160 mill. (21,6 prosent) gjelder pensjonspremie (arbeidsgivers andel). Som en del av Covid-19-tiltakene reduserte også Regjeringen arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng i 2 måneder. Dette utgjorde 36 mill. for Bærum.

Figur 1 viser årsavvik frie inntekter

Figur 2 viser skattevekst for Bærum

Lønnsreserven viser et mindreforbruk på 162 mill., hovedsakelig som følge av at lønnsoppjøret og pensjonspremien ble lavere enn budsjettet.

Pensjon

Pensjonskostnaden i regnskapet for 2020 utgjorde 685 mill., som er 41 mill. (5,6 prosent) lavere enn i 2019 og på nivå med budsjett.

Det er innbetalt 676 mill. i pensjonspremie (inklusive arbeidstakers andel). Dette er en reduksjon på 147 mill. (17,9 prosent) fra 2019 og 26 mill. lavere enn budsjettet. I hovedsak skyldes reduksjonen effekten av Covid-19-pandemien på lønnsoppjøret.

I alt er det i 2020 inntektsført 252 mill. i premieavvik (differansen mellom innbetalt premie og beregnet netto pensjonskostnad). Dette er 64 mill. lavere enn i 2019 (20,3 prosent) og 27 mill. lavere enn budsjettet. Samtidig er 260 mill. av tidligere års premieavvik amortisert/nedskrevet. Akkumulert gjenstående premieavvik utgjør etter dette 1 170 mill. som er 8 mill. lavere enn i 2019. Effekten av ordningen med premieavvik har dermed gitt en negativ effekt på 8 mill. i regnskapet for 2020. Dette er første gang effekten i regnskapet er negativ siden ordningen med premieavvik ble innført i 2002. Det er også første gang det akkumulerte premieavviket viser en reduksjon.

Bærum kommunale pensjonskasse (BKP)

Bærum kommunale pensjonskasse (BKP) har nå hatt sitt sjette driftsår. BKP hadde en samlet verdijustert avkastning på 6,6 prosent for 2020. Pensjonskassens eiendeler utgjorde 11,7 milliarder kroner per 31.12.2020, mot 10,6 mrd. per 31.12.2019. I tillegg til pensjonskassens ordinære virksomhet, har rehabilitering av Kommunegården hatt en sentral plass i pensjonskassens virksomhet i 2020. For ytterligere resultat vises det til egen årsrapport for pensjonskassen.

Finansutgifter/-inntekter

Netto finansutgifter ble 141 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig den gode avkastningen i forvaltningsfondet (se neste avsnitt). Det har vært en god sikring av rente-porteføljene. Renteutgiftene ble som budsjettet, mens det var noe merinntekter fra innskudd og formidlingslån. Det ble inntektsført utbytte fra Bærum kommunale eiendomsselskap (BKE) på 10 mill.

Forvaltningsfondet (BKFF)

Forvaltningsfondet utgjorde 2 849 mill., herav en bufferkapital på 1 320 mill., ved utgangen av 2020. Det er 168 mill. høyere enn ved inngangen til året. Aksjemarkedet bidro vesentlig til årets gode regnskapsresultat på 210 mill. Uttaket til finansiering av investeringer på 42 mill. ble gjennomført som budsjettet i desember. Budsjettet netto avkastning var 91 mill.

Fondet bestod av 42 prosent globale aksjer og 58 prosent norske obligasjoner ved utgangen av 2020. Samlet avkastning var 8,1 prosent, hvorav aksjer 11,9 prosent og obligasjoner 3,7 prosent. Målt mot referanseindeksene hadde forvaltningsfondet en meravkastning på 1,3 prosentpoeng.

Realverdien av fondet var 276 mill. over målet i 2020.

I gjennomsnitt har forvaltningsfondet gitt en årlig avkastning på 5,3 prosent siden oppstart i år 2000.

Investeringer

Av den samlede disponible rammen på 3 232 mill. til investeringer i 2020 er 2 638 mill. brukt inklusive tilskudd til andres investeringer. Dette tilsvarer 82 prosent av total brutto investeringsramme etter korreksjonene i Økonomimelding I og II, som er godt over målet på 70 prosent. Gjennomføringsgraden er på samme nivå som i 2019. Ved årsslutt var det kun små endringer i planlagt sluttdato for de store formålsbyggprosjektene, selv om det er enkelte avvik i forhold til periodisert budsjett.

Hovedårsaken til avvikene mellom disponibelt og realisert budsjett for 2020 er knyttet til periodiseringseffekter.

Tabell 6 viser hovedoversikt investeringer 2020

	Budsjett 2020	Regnskap 2020	Avvik
Investeringer i varige driftsmidler	2 637,0	3 231,7	594,7
Tilskudd til andres investeringer	1,1	0,5	-0,6
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	156,0	152,0	-4,0
Utlån av egne midler	0,7		-0,7
INVESTERINGSUTGIFTER Totalt	2 794,8	3 384,1	589,4
Kompensasjon for merverdiavgift	-335,4	-505,0	-169,7
Tilskudd fra andre	-797,4	-462,9	334,6
Salg av varige driftsmidler	-28,8	-48,0	-19,2
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1,5		1,5
Bruk av lån	-829,0	-1 508,2	-679,2
INVESTERINGSINNTEKTER Totalt	-1 992,1	-2 524,1	-532,1
Videreutlån	330,9	427,2	96,3
Bruk av lån til videre utlån	-330,9	-427,2	-96,3
Avdrag på lån til videre utlån	90,9	90,1	-0,7
Mottatte avdrag på videreutlån	-119,4	-75,0	44,4
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN Totalt	-28,6	15,1	43,7
Overføring fra drift	-752,9	-835,0	-82,2
Avsetninger til bundne investeringsfond	55,5		-55,5
Bruk av bundne investeringsfond	-15,1	-15,1	0,0
Ubundet investeringsfond	-61,7	-25,0	36,7
OVERFØRING FRA DRIFT OG NETTO AVSETNINGER Totalt	-774,2	-875,2	-101,0

De største investeringsprosjektene i 2020

I henhold til investeringsreglementet skal investeringene i årsrapporten rapporteres samlet og overordnet på de største investeringene med fokus på hva som er vesentlig styringsinformasjon, som økonomi, fremdrift og kvalitet.

For prosjekter med vesentlige avvik må det foreligge en forklaring. Noen av de største prosjektene presenteres under.

Fase 0 (F0) – foranalyse – frem til beslutningspunkt 1 (BP1)

Fase 1 (F1) – konseptfase – frem til beslutningspunkt 2 (BP2)

Fase 2 (F2) – planleggingsfase – frem til beslutningspunkt 3 (BP3)

Fase 3 (F3) – gjennomføringsfase – frem til beslutningspunkt 4 (BP4)

Fase 4 (F4) – avslutningsfase

S - samlebevilgning

Vallerveien 146, omsorgsboliger for utviklingshemmede (F3)

Vallerveien 146 er pilot for konseptet *Det gode nabolag*.

Konseptet er utviklet i samarbeid med Husbanken.

Prosjektmodellen *Det gode nabolag* innebærer et samarbeid mellom kommunen og private boligutviklingsaktører, som sikrer kommunens behov for omsorgsboliger og tilbud om rimelige boliger til førstegangskjøpere.

Økonomi: Eiendommen ble solgt til Scandinavian Property Group i 2020 med avtale om tilbakekjøp av 16 omsorgsboliger for mennesker med utviklingshemming, i tillegg til fellesarealer, personalrom og seks parkeringsplasser, jf. formannskapssak, 023/20, 29.01.2020.

Fremdrift: Forventet ferdigstilling i siste halvdel av 2023.

Kvalitet: Prosjektet utgjør cirka 65 boliger. Blant disse er det 16 omsorgsboliger for mennesker med utviklingshemming, 12 boliger for førstegangsetablerere under 35 år (som skal selges 15 % under markedsverdi) samt 3 familieboliger som finansieres med Startlån.

Gevinst/gevinstrealisering: Ved å etablere gode fellesarealer både inne og ute legger *Det gode nabolag* til rette for sambruk på tvers av livssituasjoner og funksjonsnivå. Dette skal skal føre til høyere livskvalitet og forebygge ensomhet hos beboerne. I henhold til formannskapssak 218/18, 18.12.2018 tilbys disse omsorgsboligene med valgfrihet – leie eller eie. Bærum kommune vil eventuelt eie personalareal og deler av fellesarealer. Prosjektet organiseres som et borettslag som selv drifter og forvalter sin eiendom. Samlokaliserte boliger er i tillegg ressursbesparende for tjenesten.

Bekkestua nord (F3)

Arbeidene som foregår på *Bekkestua sentrum nord* er endel av en større helhetlig ombygging i Bekkestua-området. Bærum kommune arbeider med å skape et bytilpasset gatenett og torg, med urbane kvaliteter og høy kvalitet. Dette skal gi gode løsninger for hvordan folk ferdes på veier og fortau, i tillegg til hyggelige møteplasser og rekreasjonsområder for folk som bor og ferdes i området. Teknisk infrastruktur samles i kulverter i gater og på torg for å effektivisere driften og minimalisere fremtidig gravebehov. Deler av anleggsarbeidene gjøres av private utbyggere, regulert gjennom utbyggingsavtaler.

Økonomi: Prosjektet har en anstrengt økonomi, primært på grunn av store utfordringer med tekniske anlegg og kulvertsystemer. Eventuelle behov for økt budsjett utover rammen på 100,9 mill. vil bli avklart i første halvdel av 2021.

Fremdrift:

- Arbeidene startet høsten 2019, hovedsakelig med omlegging av vann- og avløpsanlegg i Gamle Ringeriks vei.
- I 2020 ble det bygget gangbare kulverter i Jens Rings vei, over Signaturtorget og i Gamle Ringeriks vei.
- I 2021 vil kommunen ferdigstille ombyggingen av veiene til gater samt fortauet langs Jens Rings vei, Biblioteketorget og det meste av Signaturtorget. I tillegg monteres og tilkobles infrastruktur-anleggene i den gangbare kulverten.
- Siden Meglergården ikke blir ferdig før våren 2022, må fortau langs Gamle Ringeriks vei og nedre del av Signaturtorget utsettes til sommeren 2022.
- Fremdriften for de kommunale anleggsarbeidene er følgelig noe utsatt i forhold til opprinnelig plan.

Kvalitet: I henhold til Veiledende plan for offentlige rom for området.

Gevinst/gevinstrealisering: Omforme området til en mer bymessig struktur, med oppgradering av eksisterende møteplasser og etablering av nye møteplasser og gater.

Formuesbevaring (S)

Økonomi: Total ramme 224 mill. Den ordinære formuesbevaringen og formuesbevaring av kulturhistoriske bygninger har gått med et mindreforbruk på 87 mill., som i hovedsak skyldes forsinkelser og omprioriteringer av prosjektene grunnet Covid-19. Det har blant annet vært redusert tilgang til bygg og utfordringer med eksterne leverandører, spesielt i tilknytning til arbeider på sykehjem. Samtidig hadde midlene tildelt fra Bærumspakken en innvirkning på den totale kapasiteten i Eiendom. Midlene som utgjør mindreforbruket, er allerede fordelt og disponert til prosjekter under gjennomføring, men har grunnet årsakene nevnt over, blitt periodisert til 2021. Bevilgningen for Miljøprofil på 9 mill. har også et mindreforbruk som har tilsvarende sammenheng med Covid-19. I tillegg har det i 2020 blitt brukt vesentlig tid på kartlegging, systematisering og planlegging for å finne og prioritere riktige tiltak, samt utforming av helhetlige planer innen energi og miljø knyttet opp mot revidert klimastrategi.

Fremdrift: 30 prosjekter av forskjellig størrelse har i sin helhet blitt gjennomført og avsluttet i 2020. I tillegg er det 26 prosjekter under gjennomføring i 2020 som har planlagt ferdigstillelse i 2021.

Kvalitet: Øke kvaliteten på eksisterende bygningsmasse i tråd med eiendomsstrategien.

Gevinst/gevinstrealisering: Øke kvaliteten på eiendomsmassen for å redusere uforutsette feil og akutte problemer. Planmessig vedlikehold gir forutsigbarhet og øker levetiden til bygg og anlegg.

Handlingsplan sykkel (S)

Handlingsplan sykkel prioriterer tilgjengelige midler fordelt på tre grupper: mindre tiltak, større prosjekter og tilrettelegging for planbank. Midlene følger prioriteringene til sykkelstrategiens satsingsområder og er et viktig virkemiddel for å nå målene i strategien. Etablering av tryggere løsninger skal få flere som ikke sykler i dag til å sykle, samt redusere skader og ulykker.

Økonomi: Løpende bevilgning med en årlig ramme. Vedtatt ramme for 2020 er på 21 mill. Prosjektet har et mindreforbruk i 2020 på 6,1 mill. som overføres til 2021.

Fremdrift: Det er i 2020 jobbet med å separere gående og syklende langs Nordveien v/Lijordet, sykkelhotell Kolsås, sykkelbokser, etablere sykkelparkering og generell oppmerking og sikringstiltak.

Kvalitet: Handlingsplan sykkel 2021–2024 – Rapportering 2020 ble behandlet i MIK i januar 2021, jf. sak 03/21, 21.01.2021.

Gevinst/gevinstrealisering: Foreslåtte tiltak skal gjøre det mer attraktivt å sykle for alle i Bærum.

Biler og maskiner (S)

Disponible midler knyttet til utskifting av kommunens bil- og maskinparken. Herunder bilpool for kjøring i tjenesten.

Økonomi: Løpende bevilgning med en årlig ramme. Vedtatt ramme for 2020 var på 19,3 mill. Prosjektene hadde et samlet merforbruk på 0,3 mill., som vil bli dekket av bevilgningen for 2021.

Fremdrift: Det kjøpes biler og maskiner i henhold til vedtatt plan.

Kvalitet: Totalt har Bærum kommune 178 klimanøytrale eller fossilfrie kjøretøy. I 2020 er det fornyet 56 kjøretøy og 4 arbeidsmaskiner med forbedret miljøprofil. Cirka 60 % av kommunens personbiler og 81 % av kommunens små varebiler er klimanøytrale (el og biogass). Alle bensindrevne varebiler i porteføljen er avviklet.

Gevinst/gevinstrealisering: Kommunen erstatter fossile kjøretøy og maskiner til bruk i tjenesten, med utslippsfrie kjøretøy/maskiner.

DigIT – Investeringsprosjekter for hele kommunen (S)

Under samlebevilgningen for digitalisering var det ved utgangen av året 31 pågående prosjekter i ulike prosjektfaser og med ulik kompleksitet og størrelse. 15 prosjekter ble ferdigstilt i perioden i tillegg til en rekke løpende infrastrukturprosjekter av varierende størrelse.

Økonomi: Det ble i 2020 gjennomført investeringer for totalt 88,3 mill., hvorav 15 mill. gjaldt investeringer i felles IT-/driftsmiljø. Blant større investeringer kan det nevnes 41 mill. innenfor velferdsteknologi – hovedsakelig i tilknytning til Lindelia bo- og behandlingssenter og Carpe Diem demenslandsby; 7 mill. knyttet til utvikling og innføring av fagsystemer innenfor sektoren Barn og unge; og 8 mill. knyttet til innføring og forbedring av systemer innenfor økonomi og administrasjon.

Fremdrift: Det har vært forsinkelser på enkelte prosjekter som følge av intern ressurskapasitet. Fremdriften for de øvrige prosjektene har gått etter planen.

Kvalitet: Prosjektene ble i all hovedsak levert i henhold til kravspesifikasjoner og fastsatt mandat.

Gevinst: Gevinstene som hentes ut ved innføring eller oppgradering av fagsystemer, er i hovedsak knyttet til økt effektivisering av eksisterende verdikjede og mer effektiv tjenesteproduksjon.

Levre skole (F4)

Ny 4-parallell barneskole med flerbrukshall

Økonomi: Prosjektets vedtatte totalramme var 419 mill. Rammen er ved prosjektavslutning nedjustert til 408 mill. Nedjusteringen skyldes at usikkerhetsmarginen rundt grunnforhold ikke ble benyttet.

Fremdrift: Prosjektet ble ferdigstilt til skolestart i august 2020.

Kvalitet: Skolen benytter fornybar energi (fjernvarme) og har installert solceller for strømproduksjon. Alle trinn har egne innganger fra skolegården, og skolen har også fått bibliotek, forsamlingsrom, storkjøkken, flerbrukshall for volleyball og et musikk-/danserom som kan leies ut. Det

er etablert uteareal med skolehage med bær-, frukttrær og grønnsaker, fuglekasser og kompostbinger, samt mange apparater, sykkelstier, utomhus/garasje mv. Store, energieffektive vinduer sørger for godt dagslys for elever og lærere. Gulv og flater er dekket med slitesterk vinyl for å lette renhold og eventuell robotisering.

Gevinst/gevinstrealisering: Et nytt og mer funksjonelt bygg gjør det lettere for skolen å ta i bruk varierte læringsstrategier og arbeidsmetoder.

Jarenga barnehage (F4)

Nye Jarenga barnehage er dimensjonert for 168 barn og har bambuskledd fasader og energivennlige løsninger. Prosjektet er gjennomført i samspillsfase med entreprenør.

Økonomi: Prosjektets vedtatte totalramme er 140 mill.

Fremdrift: Prosjektet ble ferdigstilt 2020 og åpnet til barnehagestart januar 2021.

Kvalitet: Bygget er oppført med høy miljøstandard (BREEAM-NOR Very Good er fulgt, men ikke sertifisert). Fornybar energiproduksjon basert på CO₂-varmepumpe med seks energibrønner à 250 m, samt solceller på tak. Det er installert kunstinstallasjon som synliggjør energibruken for alle brukere. Deler av det tekniske anlegget er plassert på taket, noe som gir mer effektiv utnyttelse av arealet sammenlignet med eldre barnehager.

Gevinst/gevinstrealisering: Et nytt og mer funksjonelt bygg gjør det enklere for barnehagen å ta i bruk varierte læringsstrategier og arbeidsmetoder.

Carpe Diem (F4)

Nytt sykehjem med totalt 158 plasser, herunder 136 boenheter i 17 bofelleskap fordelt på 8 boenheter og 22 ordinære sykehjemsplasser. I tillegg er det et dagaktivitetssenter for inntil 40 personer.

Økonomi: Prosjektets vedtatte totalramme var 735,5 mill. Rammen ble nedjustert til 729,5 mill. grunnet at opsjon solceller ikke ble utløst. Dette er basert på Levelized Cost of Energy (LCOE)-beregninger (høye produksjonskostnader pr. kWh).

Fremdrift: Prosjektet ble ferdigstilt sommeren 2020 og offisielt åpnet september 2020.

Kvalitet: Prosjektet har høye klima-, energi- og miljømål, jf. fomannskapssak 80/18, 24.04.2018, og prosjektet ble gjennomført som en fossilfri byggeplass. Tilrettelagte bygninger og uterom gir beboerne mulighet for økt aktivitet og mestring; her får beboerne vandre fritt i hele anlegget uten stengte dører. Beboerne i bofelleskapene skal leve et alminnelig liv med en hjemlighet de er vant til fra tidligere. Ordinære sykehjemsplasser skal ivareta beboerne når de ikke lenger har utbytte av bofelleskapet og fellesfunksjoner som kafé, grendehus, trim og annen aktivitet. Dagpasienter nyttiggjør seg av de tilbudene som finnes i anlegget, i tillegg er noe areal reservert dagsenteret i nærhet til kaféen. Carpe Diem demenslandsby ble kåret til Årets helsebygg 2020. Arkitektur og tjenestedesign er utviklet parallelt. Anlegget er preget av høy kvalitet i utomhusområder, interiør og

tekniske anlegg med velferdsteknologi. Arkitekturen og gode materialvalg underbygger funksjonen bofelleskap og landsbyliv for beboerne.

Gevinst/gevinstrealisering: Det er estimert 20 % besparelse på driftskostnader for pleie og omsorg sammenlignet med ordinære institusjonsplasser i 2015 (estimert 18,7 mill. per år). En levende landsby hvor det utvikles nye arenaer for samarbeid med nærmiljøet, frivillige og pårørende til det beste for dens beboere. Demenslandsbyen er et pilotprosjekt, hvor anlegget skal gi svar på om dette er konseptet for fremtidens demensomsorg.

Lindelia sykehjem (F4)

Nytt sykehjem med 132 institusjonsplasser med tilhørende personalfasiliteter, dagaktivitetssenter og kafé i bygget.

Økonomi: Prosjektets vedtatte ramme var 475 mill.

Prosjektet er oppjustert til 530 mill., som begrunnes med utfordrende grunnforhold, forurensede masser samt endringer på fasader og vei.

Fremdrift: Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk høsten 2020.

Kvalitet: Bo- og behandlingssenteret er bygget etter passivhuskravene og er tilknyttet fjernvarme, både til oppvarming og kjøling.

Gevinst/gevinstrealisering: Driftsmessig vil utformingen av bygget og nytt pasientvarslingssystem sørge for at behovet for våkne nattevakter reduseres fra syv til fem. Bygget er oppført som passivhus, med fjernvarme og energiklasse B, som bidrar til reduserte energikostnader. Bygget er en forutsetning for flytteprosessen som inngår i LØFT-programmet. Programmet berører flere hundre beboere, pårørende og medarbeidere ved sykehjem i Bærum.

Lindelia omsorgsboliger psykisk helse og rus (F4)

Det er etablert 12 omsorgsboliger med tilhørende tjenestearealer i tilknytning til Lindelia bo- og behandlingssenter.

Økonomi: Prosjektets vedtatte kostnadsramme var 65 mill., senere oppjustert til 68,5 mill. som skyldtes dårlige grunnforhold / forurenset grunn samt nødvendige endringer på utomhusanlegg.

Fremdrift: Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk høsten 2020.

Kvalitet: Bo- og behandlingssenteret er bygget etter passivhuskravene og er tilknyttet fjernvarme, både til oppvarming og kjøling.

Gevinst/gevinstrealisering: Kapasitetsøkning som har bidratt til å redusere behovet for kjøp av plasser utenfor kommunen.

Gabbroveien 1, omsorgsboliger for mennesker med utviklingshemming (F4)

Kolsås bo- og behandlingssenter er bygget om til 12 omsorgsleiligheter for mennesker med utviklingshemming, med tilhørende fellesareal, trimrom og personalfasiliteter, i tillegg til 2 studentleiligheter.

Økonomi: Prosjektets vedtatte totalramme var 55,5 mill., senere oppjustert til 65,5 mill. grunnet utfordringer med eksisterende bygningsmasse, eiendommens infrastruktur, og behov for om-prosjektering.

Fremdrift: Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk høsten 2020.

Kvalitet: Prosjektet er konvertert i henhold til TEK-17. Utearealet er opparbeidet i henhold til universell utforming.

Gevinst/gevinstrealisering: I henhold til formannskapssak 218/18, 18.12.2018 tilbys disse omsorgsboligene med valgfrihet – leie eller eie. Bærum kommune vil eventuelt eie personalareal og deler av fellesarealer. Prosjektet organiseres som et borettslag som selv skal drifte og forvalte sin eiendom. Samlokaliserte boliger er i tillegg ressursbesparende for tjenesten.

Brynsveien 153 omsorgsboliger for mennesker med utviklingshemming (F4)

12 omsorgsboliger for mennesker med utviklingshemming, med tilhørende fellesareal og personalfasiliteter.

Økonomi: Prosjektets vedtatte kostnadsramme var 66,5 mill., senere oppjustert til 69,2 mill. grunnet uforutsette kostnader til VA, utomhus anlegg samt forsinkelser.

Fremdrift: Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk høsten 2020.

Kvalitet: Prosjektet er oppført som passivhus med energiklasse A. Oppvarming via varmepumpe-teknologi og bruk av jordvarme.

Gevinst/gevinstrealisering: I henhold til formannskapssak 218/18, 18.12.2018 tilbys disse omsorgsboligene med valgfrihet – leie eller eie. Bærum kommune vil eventuelt eie personalareal og deler av fellesarealer. Prosjektet organiseres som et borettslag som selv skal drifte og forvalte sin eiendom. Samlokaliserte boliger er i tillegg ressursbesparende for tjenesten.

Wøyen Gård (F4)

Utskifting av tak, forbedring av drenering og malerbehandling av fasader.

Økonomi: Prosjektet holdt seg innenfor rammen på 13,5 mill. Det er totalt satt av 120 mill. til oppussing av Wøyen gård.

Fremdrift: Prosjektet for takarbeider ble ferdigstilt høsten 2019 og prosjektet for drenering og fasader ble ferdigstilt høsten 2020, i henhold til planlagt fremdrift.

Kvalitet: Takene fikk nye sløyfer, lekter og takpapp. Takstein som kunne gjenbrukes ble benyttet på byggene Hurum og Libanon, og Vinkelgården fikk ny taksten fremstilt med teknikker fra den tiden gården ble bygget. Drenering rundt byggene er ivarettatt slik at overflatevann blir ført bort fra byggene. Alle vinduer er rehabilitert med nytt kitt og linoljemaling. Fasader er malt med linoljemaling i farger som opprinnelig har vært brukt på gården i tidligere århundrer.

Gevinst/gevinstrealisering: Nye tak og overflatebehandling av fasader skjermer byggene for utvendige klimapåvirkninger, som igjen hindrer forringelse av bygningsmassen. Utført drenering fører overflatevann

bort fra byggene og sikrer mot fuktskader i grunnmurer og forringelse.

Elvepromenaden (F4)

Elvepromenaden strekker seg langs Sandvikselva fra Kadettangen til Løkkehaven. Den danner en halv kilometer lang myk linje langs Sandvikselva. Nedre promenade er en brygge, som er fordelt på to til tre nivåer. Hovedhensikten med dette er nærhet til vannet. Folk skal kunne sitte på bryggekannten med beina i vannet, småbåter skal kunne legge til, og kajaker skal kunne settes på vannet.

Øvre promenade består av sambruksgatene Brambaniveien og Løkketangen og har en mørk steinparkett. På hver side av Rådhusbroen ligger de nye slottstrappene av larvikitt. Blomsterrike og bladdekkende stauder plantes til en bugnende rådhusage. Rabatten mellom øvre og nedre promenade rommer sjeldne og kalkkrevende oslofjordplanter. Det er lagt stor vekt på god og trygg belysning, med høy kvalitet. Sandvikalykta er spesialdesignet for dette prosjektet, og fikk i 2020 lyspris for god design.

Økonomi: Vedtatt totalramme på 175 mill., og et hittil samlet forbruk på 170 mill. Mindreforbruket holdes av til garantiperioden. Prosjektet holdes innenfor vedtatt ramme.

Fremdrift: Promenaden ble åpnet for publikum i juni 2020. På grunn av koronasituasjonen har det ikke vært mulig å arrangere offisiell åpning.

Kvalitet: Åpne Sandvikas solside mot elven, og utnytte vannets kvaliteter og muligheter.

Gevinst/gevinstrealisering: Omforme elvebredden til en mer bymessig struktur, med generell oppgradering, nye møteplasser og tilrettelegging for serveringssteder.

Nesveien bro (F4)

Prosjektet omfatter rehabilitering av Nesveien bro. Broen er en del av hovedsykkeltraseen i Bærum, jf. vedtatt sykkelstrategi.

Økonomi: Prosjektet hadde en vedtatt totalramme på 22 mill., og samlet forbruk er 21,6 mill.

Fremdrift: Arbeidet ble startet opp i 2018 og ferdigstilt våren/sommeren 2020.

Kvalitet: Ny bro som tilfredsstiller dagens krav.

Gevinst/gevinstrealisering: En ny bro som tilfredsstiller dagens krav til utforming, med hensyn til både biltrafikk og myke trafikanter.

Balansen

Etter avsetninger fra drifts- og investeringsregnskapet utgjør kommunens samlede fondsmidler 5 464 mill., som er 95 mill. lavere enn i 2019.

Likviditetsreserven ble redusert med 387 mill. til 1 372 mill. i 2020, hvor hovedforklaringen er bruken av disposisjonsfond (kommunens reserver) til finansiering av ordinære investeringer, aksjekjøp, merutgifter til Covid-19 og deler av Bærumpakken.

Lånegjelden økte med 1 119 mill. fra 2019, til 10 225 mill. I lån til ikke-rentable investeringer er det en økning på 267 mill., til 5 551 mill. Rentable lån omfatter vann, avløp og renovasjon (VAR), boliger samt lån til videreformidling som samlet økte med 852 mill., til 4 674 mill. Formidlingslånene utgjorde 31 prosent av de rentable lånene.

Gjeld til ikke-rentable investeringer, der renter og avdrag må dekkes av egne midler, svarte størrelsesmessig til 49 prosent av driftsinntektene i 2020.

Av de samlede lånene er 44 prosent bundet til fast rente. Ved utgangen av 2020 var gjennomsnittrenten for låneporteføljen 1,6 prosent.

Ubenyttede lånemidler til investeringsprosjekter utgjør 589 mill. i 2020, som er en økning på 371 mill. fra 2019. En årsak til økningen var et investeringstilskudd på 319 mill. som ikke lå inne i årets finansieringsplan, da det var ventet først i 2021. Ubenyttede utlånsmidler i balansen utgjør 96 mill., en økning på 69 mill. fra 2019.

Tabell 7 viser hovedtall fra balansen

Mill. kr.	2019	2020	Endring
Likviditetsreserve	1 759,0	1 372,2	-386,7
Disposisjonsfond, drift og investering	2 534,2	2 183,5	-350,7
Herav: fritt disponible	491,7	549,1	57,4
Bundne driftsfond	125,5	235,1	109,7
Ubundne investeringsfond	184,7	123,0	-61,7
Bundne investeringsfond	33,6	74,0	40,4
Forvaltningsfondet	2 680,9	2 848,5	167,7
Fondsmidler totalt	5 558,9	5 464,2	-94,7
Langsiktig gjeld	9 105,6	10 224,5	1 118,9
Herav til refinansiering innen 12 måneder	-1 166,0	-502,0	664,0

Økonomiske perspektiver

Det nasjonaløkonomiske utfordringsbildet ble brått endret i 2020 som følge av Covid-19-pandemien. Pandemien er ikke over, og det forventes – på lik linje med finanskriser – at det vil ta flere år før økonomien er tilbake i normal gjenge.

Bærum vil mest sannsynlig måtte påregne lavere vekst i skatteinntektene de neste årene enn det som ville vært normalt. Kommunedirektøren forutsatte i Handlingsprogram 2021–2024 at skatteinntektene først vil komme opp på et normalnivå i slutten av perioden. Anslagene vil bli revidert i de påfølgende handlingsprogrammene.

Kommunens økonomiske situasjon er avhengig av i hvilken grad Regjeringen fortsatt vil kompensere kommunene for merutgifter og mindreinntekter relatert til pandemien. Kommunedirektøren forventer at regjeringen fortsetter på samme linje som i 2020, men da Bærum kommune er en skattesterk kommune vil muligens ikke alle mindreinntektene bli kompensert.

Rentenivået er for øvrig historisk lavt og vil med høy sannsynlighet forbli lavt i årene fremover, noe som er

positivt for kommuneøkonomien. Faren er at det vil kunne være lettere å låne mer enn man ellers ville ha gjort, og at uforutsette renteøkninger kan inntreffe. Dette vil kunne legge bindinger på det økonomiske handlingsrommet i fremtiden.

Bærum har fortsatt et høyt investeringsbehov på bakgrunn av fremtidig forventet befolkningsvekst, vedlikeholdsetterslepet på kommunale bygg og endringer i befolknings-sammensetningen. Det vil med årene bli færre yrkesaktive per pensjonist.

Sammenlignet med de fleste andre kommuner har Bærum god økonomi. Bærum har hatt høye inntekter over tid, samtidig som det har lyktes kommunen i å holde driftsutgiftene på et moderat nivå. Driftsutgiftene per innbygger har ligget på landsgjennomsnittet de siste årene. Dette har medført at Bærum, ved inngangen til 2021, har en relativt lav gjeld til tross for at den er økende. Reservene er fortsatt solide, men det store investeringsvolumet i årene som kommer gjør også at gjelden vil øke betraktelig, og at reservene vil bli benyttet. Investeringsnivået bør derfor reduseres.

Pågående rettstvister

Bærum kommune var ved årsskiftet 2020/2021 involvert i følgende rettstvister vedrørende økonomiske verdier:

1. Sak for Borgarting lagmannsrett hvor utbygger/forslagsstiller har fremmet krav om erstatning fra kommunen, oppad begrenset til cirka 3,8 millioner kroner. Årsaken er at kommunen nektet å fremme et privat forslag til en reguleringsplan og senere endret arealdisponeringen for det aktuelle området fra fremtidig boligbygging til LNFR i kommuneplanens arealdel. Ankende parter krever også erstatning for sine sakskostnader. Kommunen ble frifunnet og tilkjent sakskostnader i tingretten. Utbygger har anket dommen. Ankeforhandling er berammet i november 2021, og lagmannsrettens dom forventes dermed innen utløpet av 2021.
2. Sak for Asker og Bærum tingrett hvor en tidligere midlertidig ansatt krever fast ansettelse i kommunen og erstatning for tapt inntekt, oppreisningserstatning og erstatning for sakskostnader. Det samlede erstatningskravet utgjør anslagsvis under 500 000 kroner. Hovedforhandling er berammet i mars 2021 og dom forventes dermed i løpet av april 2021.
3. Sak for Asker og Bærum tingrett hvor det skal fastsettes erstatning til to grunneiere som følge av ekspropriasjon av rettigheter på to boligeiendommer i forbindelse medføring av en vann-/avløpsledning. Tingretten avsa avgjørelse som innebærer at kommunen skal betale erstatning på totalt cirka 400 000 kroner og sakskostnader på totalt cirka 600 000 kroner til de to grunneierne. Resultatet er i tråd med kommunens syn. Avgjørelsen er ved årsskiftet ikke rettskraftig og kan ankes til lagmannsretten av grunneierne.
4. Sak for Asker og Bærum tingrett hvor en entreprenør krever tilleggsvederlag for påståtte endringer av entreprisekontrakt. Kravet er oppad begrenset til cirka 15 mill. Rettsmekling er berammet i januar 2021. En eventuell hovedforhandling er berammet i september 2021. Saken forventes dermed å være forliket eller avgjort av tingretten i 2021.
5. Sak for Borgarting lagmannsrett hvor en innbygger har fremmet krav om erstatning for ærekrenkelser, krenkelse av privatlivets fred, m.m., som følge av at barneverntjenesten har gjennomført undersøkelser. Kravet er oppad begrenset til 1 mill. Kommunen ble frifunnet og tilkjent sakskostnader i tingretten. Saksøker har anket dommen. Anken er for tiden under innledende behandling i lagmannsretten.
6. Sak for Asker og Bærum tingrett hvor en entreprenør i sluttoppgjørstvist har krevd betaling av omtvistet vederlag på cirka 3 mill. og sakskostnader. Rettsmekling er berammet i mars 2021. En eventuell hovedforhandling er berammet i september 2021. Saken forventes dermed å være forliket eller avgjort av tingretten i 2021.

7. Sak for Asker og Bærum tingrett hvor det skal fastsettes erstatning til grunneiere som følge av ekspropriasjon av undergrunnsareal på Fornebu. Fylkesadvokaten i Viken er prosessfullmektig for kommunen, og Kommuneadvokaten har derfor ikke nærmere opplysninger om saken. Planjuridisk er saksansvarlig enhet i kommunen.

Virksomhetsstyring

Virksomhetsstyring i Bærum kommune omfatter den helhetlige styringen av kommunen, fra vedtatte politiske planer, strategier og saker, til iverksetting av disse gjennom kommunaldirektørens interne styring av virksomheten.

Bærumssamfunnets visjon og verdier samt *Etisk standard* skal ligge til grunn for virksomhetsstyringen. All styring skal skje innenfor rammene som gis av gjeldende lover og regler, nasjonale vedtak og føringer, samt i dialog med innbyggere og næringsliv.

Risikostyring og god intern kontroll er en viktig forutsetning for oppnåelse av vedtatte mål. Ansvar for internkontroll, risikostyring, sikkerhet og beredskap ligger i linjen.

I 2020 ble det anskaffet følgende nye verktøy som skal understøtte virksomhetsstyringen

- *Bridge* for administrativ oppfølging av politiske vedtak (vil bli integrert i Kvalitetsportalen)
- *Framsikt* for å understøtte digitale plan- og økonomiprosesser med tilhørende rapportering
- ny kvalitetsportal (*Compilo*) med moduler for dokumentasjon, avviksrapportering, risikovurderinger, årshjul med mer

Det arbeides nå med integrasjoner, oppsett og implementering av alle tre verktøyene som vil bli tatt i bruk i løpet av 2021.

Ny kommunelov – rapportering av internkontroll og tilsyn

Ny kommunelov har fastsatt krav til årlig rapportering av arbeid med internkontroll og tilsyn til kommunestyret. Kommunedirektøren vil legge frem status på arbeidet i en egen sak.

Etikk

Etisk standard legges til grunn for etikkarbeidet i Bærum kommune. Etikk inngår i de obligatoriske kompetanseplanene for ledere og ansatte, som også er del av kommunens korrupsjonsforebyggende tiltak.

Etisk refleksjon antas å bidra til helsefremmende arbeidsplasser og redusert sykefravær gjennom en positiv effekt på ulike arbeidsmiljøfaktorer som rolleklarhet, rollekonflikt og sosial støtte. Arbeidet med etisk kompetanseheving omfatter opplæring av ressurspersoner i etisk refleksjon, kalt etikkveiledere. I tillegg er det gjennomført flere tiltak for å stimulere til systematisk etisk refleksjon i tjenestene.

Covid-19-pandemien inneværende år har gjort det mer krevende å gjennomføre kurs/opplæring, både på grunn av hensynet til smittevern og manglende personell i tjenestene. Planlagte aktiviteter knyttet til feiring av Etikkrisen 2019 ble avlyst på grunn av pandemien.

Det er etablert et Etisk Forum som bistår i konkrete henvendelser og saker, og drøfter sakene sammen med ansvarlig leder/sakseier og andre som kan belyse saken.

Etiske kriterier i finansforvaltningen

Kommunestyret i Bærum har vedtatt at etiske kriterier skal legges til grunn for forvaltningen av forvaltningsfondet, og gjennom dette ekskludere

- selskaper som ikke følger FNs Global Compact – ti prinsipper for samfunnsansvarlig adferd
- tobakksprodusenter
- selskaper som selv, eller gjennom enheter de kontrollerer, produserer våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper

Global Compact er FNs initiativ overfor næringslivet, hvor ti prinsipper for samfunnsansvarlig adferd trekkes opp. Selskapene forplikter seg til å støtte opp om disse prinsippene, som omhandler blant annet: menneskerettighetene, avskaffelse av barnarbeid og tvangsarbeid, fjerning av diskriminering, økt miljøansvar og bekjempelse av korrupsjon. For en oversikt over selskapene

som er ekskludert fra forvaltningsfondet, se informasjonen ved fondets aksjeforvalter KLP kapitalforvaltning <https://www.klp.no/om-klp/samfunnsansvar/hva-vi-ikke-investerer-i/KLP-listen>.

Ved utgangen av 2020 var 193 selskaper ekskludert fra forvaltningsfondet. KLPs etiske kriterier omfatter i tillegg kullkraft, oljesand, og produksjon av pengespill og alkohol. En revisjon av finansreglementet er fremlagt for politisk behandling per utgangen av 2020 (vedtatt 3. mars 2021), der kommunens samfunnsansvar i tilknytning til FNs bærekraftsmål og Parisavtalen også vil være et fundament for de etiske kriteriene i finansforvaltningen fremover.

Samfunnsansvar

Bærum kommune skal anskaffe bærekraftige løsninger som vektlegger etisk handel, miljø/klima og bekjempelse av sosial dumping. Med samfunnsansvar menes forebyggende arbeid med etisk handel i leverandør-kjeder, miljøkrav i anskaffelser, bruk av arbeidsmarkeds-bedrifter og lærlinger, samt arbeid med etisk bevissthet i anskaffelsesprosesser, herunder korrupsjonsforebyggende tiltak.

Kommunestyret har vedtatt at etiske kriterier skal legges til grunn for forvaltningen av forvaltningsfondet.

Personvern og informasjonssikkerhet

God informasjonssikkerhet og godt personvern er en forutsetning for å levere gode og sikre innbyggertjenester som befolkningen har tillit til.

Gjennom 2020 har det blitt jobbet systematisk med å styrke arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern i kommunen. Blant annet har det vært et stort fokus på å styrke organisasjonens kompetanse og kultur innenfor informasjonssikkerhetsområdet. Medarbeiderne er godt i gang med obligatorisk opplæring innen personvern og informasjonssikkerhet, som er tilpasset den ansattes behov og arbeidsoppgaver.

Gjennom risikostyring og risikoanalyser skal kommunen kunne identifisere, vurdere, håndtere og følge opp risiko i henhold til kommunens risikoaksept. I forbindelse med Covid-19-pandemien skulle nærmest all aktivitet foregå digitalt, og det ble et utstrakt behov for nye systemer og løsninger som inneholder personopplysninger. Personvern- og informasjonssikkerhetskompetanse har derfor i 2020 vært etterspurt, og mye av ressursene er benyttet til ulike tiltak og aktiviteter knyttet til Covid-19-pandemien.

Risikostyring er gjennomført i henhold til kommunens styringssystem for personvern og informasjonssikkerhet, med tertialvis rapportering til øverste ledelse. Avvik og sikkerhetshendelser blir gjennomgått regelmessig for å sikre at det iverksettes tilstrekkelige tiltak, samt hindre fremtidige sikkerhetsbrudd.

Beredskap

Operasjonssenter for samvirke og beredskap (OPSAM) avsluttes som program, og videreføres i ordinær organisasjon.

Kommunenes koordineringssentral (KOSS) med en teamleder og to kommunale operatører, er lokalisert på politiets operasjonssentral på Grønland. Kommunene Asker og Bærum finansierer den ene operatørstillingen.

I mars 2020 ble Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) Asker og Bærum 2020 presentert i kommunestyret. Det er laget en oppfølgingsplan for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen på bakgrunn av Helhetlig ROS. Dette er gjort for å videreføre det systematiske og kontinuerlige fokus på dette arbeidet.

Bærum kommune har håndtert Covid-19-pandemien fra den ble erklært i januar 2020. Den 27. februar fikk Bærum kommune sin første innbygger med påvist Covid-19. Covid-19-pandemien er håndtert med flere ukentlige møter. Arbeidet er ledet av kriseledelsen samt pandemigruppe og en operativ pandemigruppe. I tillegg er det etablert en operativ fellestjeneste for å bistå med HR-ressurser, digitale ressurser, økonomiske ressurser, og ulike fagområder som bistår tjenestene i håndteringen. Politisk ledelse har blitt orientert ukentlig. All informasjon om smittesituasjonen og referater legges ut på kommunens nettside.

Bærum kommune har hatt hendelser som er blitt håndtert i samarbeid med nødetatene: dieselutslipp, steinsprang på Høvik, pellets langs kysten. I tillegg er flere mindre hendelser håndtert i linjen.

Likestilling

Per 31.12.2020 har kommunen 7 622 årsverk fordelt på 5 532 kvinner og 2 090 menn. Dette utgjør en kvinneandel på 72,6 prosent. Gjennomsnittsalder var 45,0 år for kvinner og 43,6 år for menn.

Det er stor variasjon i andel kvinner i de ulike stillingskategoriene i kommunen. Toppledergruppen består av 47 prosent kvinner. I tjenesteledergruppen er det 72 prosent kvinner. Høyest andel kvinner (81 prosent) finner vi i gruppen medarbeidere med høyskole med tilleggsgutdanning, og lavest (62 prosent) i gruppen ufaglærte.

Det er fortsatt noe variasjon i lønnsnivået mellom kvinner og menn, spesielt på ledernivåene. I toppledergruppen har kvinner i snitt 6,9 prosent lavere lønn enn menn. Gjennomsnittlig lønn for kvinner i toppledergruppen er 1 126 289 kroner. I tjenesteledergruppen har kvinner 5,5 prosent lavere lønn enn menn. Gjennomsnittlig lønn for kvinner i tjenesteledergruppen er 710 633 kroner. Forskjellen mellom kvinner og menn er imidlertid redusert

sammenlignet med året før. I gruppen for akademikere har kvinner 4 prosent lavere lønn enn menn. I alle de øvrige ansattegruppene, er det marginale forskjeller mellom kvinner og menn.

Kommunens andel av minoritetsspråklige utgjør 14,1 prosent i 2020, som er likt som året før. Andel personer med deltidsstilling (under 80 prosent stilling) er 33,6 prosent i 2020, noe som er en nedgang fra 2019 hvor det var 34,7 prosent.

For mer utfyllende statistikk om likestilling henvises det til kapittel 13: Organisasjon, styring og utvikling.

03 BEFOLKNINGS- UTVIKLING

I 2020 økte antallet innbyggere med 501 personer (0,4 prosent), og per 31. desember 2020 bodde det 128 233 personer i Bærum kommune.

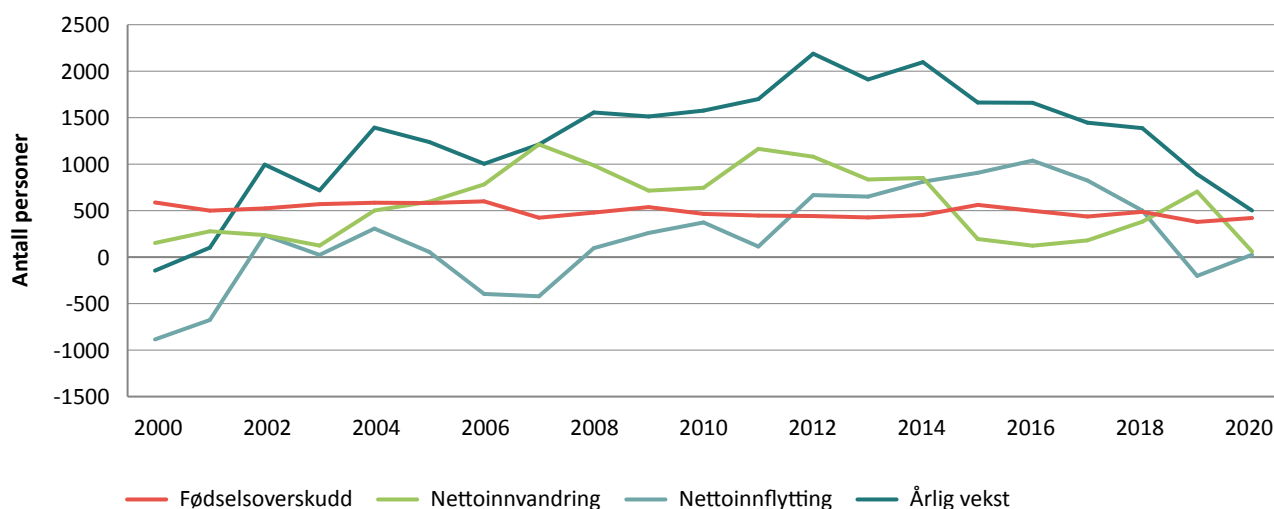
Den lave befolkningsveksten i 2020 skyldes i hovedsak en beskjeden nettoinnflytting fra andre kommuner. Lav innvandring i 2020 er ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) i hovedsak en konsekvens av Covid-19-pandemien. Fødselsoverskuddet i 2020 var på 421 personer og stod i overveiende grad for befolkningsveksten i kommunen.

De viktigste utbyggingsområdene i Bærum er Sandvika, Fornebu og bybåndet (de delene av byggesonen som ligger innenfor gangavstand til tog- og T-banestasjoner). I 2020 ble det ferdigstilt 726 boliger i Bærum. 61 prosent av boligene ble bygd innenfor prioriterte knutepunkter med god kollektivdekning. Cirka 76 prosent av boligene som ble bygd og ferdigstilt i 2020, var leiligheter.

Boligbygging i Bærum

Boligbygging er viktig for kommunens befolkningsutvikling på lengre sikt. Kommunen legger vekt på å styre fremtidig utbygging til knutepunkter og sentrumsområder langs eksisterende banestrekninger. Dette for å kunne redusere behovet for transport med privatbil.

Figur 3 viser vekstkomponenter og årlig vekst 2000–2020

Tabell 8 viser boligproduksjon for årene 2008–2020

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Boligproduksjon	538	365	235	444	719	663	700	696	623	971	639	401	726

Klimaklok kommune er en flerårig satsing som skal bidra til *det grønne skiftet* i Bærum. Alle deler av bærumssamfunnet – innbyggere, næringsliv, organisasjoner, folkevalgte og kommunens egen virksomhet – må mobiliseres i arbeidet for å nå de internasjonale og nasjonale klimamålene.

I arbeidet med revisjon av Klimastrategi 2030 er det gjennomført flere digitale medvirkningsaktiviteter. Om lag 400 personer ga innspill til klimastrategien og kommuneplanens samfunnsdel. Revidert klimastrategi vedtas i 2021.

Kommuneplanens arealstrategi med fortetting ved sentrale knutepunkter ligger fast. Boligbyggingen i 2020 ble fordelt med 61 prosent i fortettingsområdene og 39 prosent utenfor disse.

Den økonomiske rammen for klima- og miljøfondet var på 17 750 000 kroner i 2020. Den ble fordelt på 20 tiltak i klimastrategiens handlingsplan, samt 6 tiltak innen miljø og forurensing.

Klimaregnskap og -budsjett

Klimaregnskap og -budsjett er viktige virkemidler for bedre målstyring av klimaarbeidet.

Klimaregnskap for 2019 ble nylig publisert av Miljødirektoratet og omfatter de direkte, fysiske utslippene som skjer innenfor kommuners geografiske grense. Klimaregnskapet for Bærum viser en klimagassreduksjon på cirka 8 prosent sammenlignet med 2018.

Klima- og miljøledelse

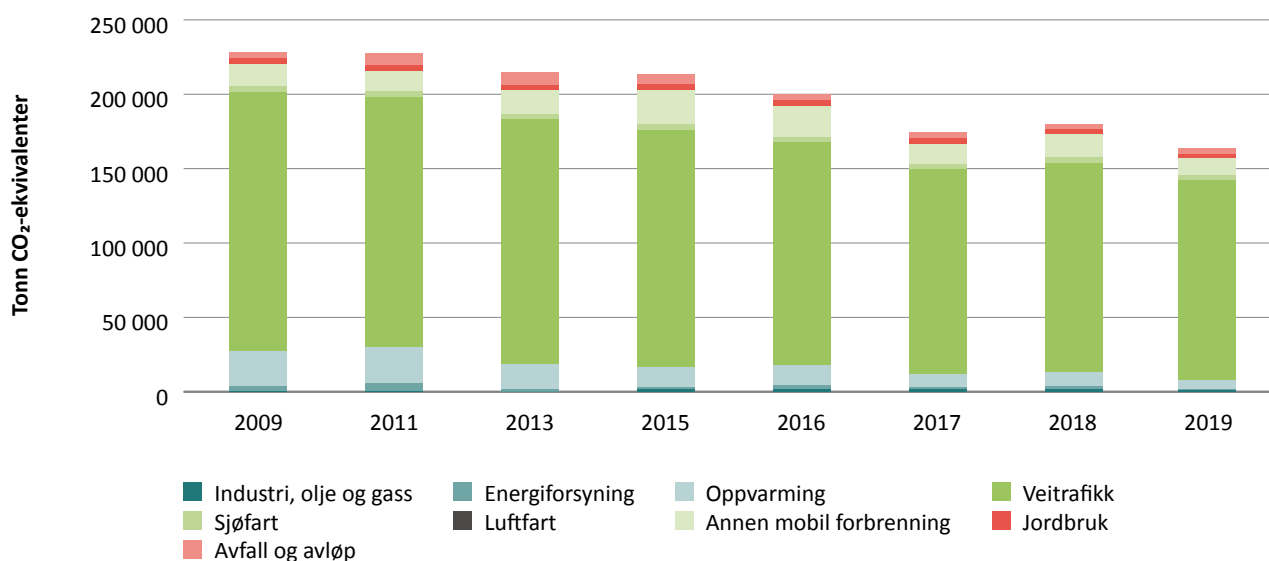
Bærum kommune deltar i en rekke globale og nasjonale nettverk for klima og miljø, blant annet *Global Covenant of Mayors for Climate & Energy*.

For tredje år på rad fikk Bærum kommune toppkarakter A i CDPs internasjonale kåring av byer og kommuner, som viser beste praksis og handlekraft innen klimatilpasning og klimagassreduksjon. CDP er en ideell organisasjon som jobber for at myndigheter og bedrifter verden over skal redusere sine klimagassutslipp.

Bærum klima- og miljøpris ble tildelt Oslofjord Varme, Dine Røtter og Toothfairy Farm.

SmartCity Bærum har hatt egne møter i Strategisk forum som samler næringsliv, academia og kommunen, om temaer og prosjektideer innen Datadreven innovasjon, Sirkulær økonomi og Smart Byutvikling. To pilotprosjekter er gjennomført, Digital guide på Fornebu – *eksempler på fremtidsrettede klima og miljøbevisste prosjekter på Fornebu* i samarbeid med AISPOT, og et sommerprosjekt i samarbeid med Telenor og Webstep for å etablere et klimadashboard knyttet til mobilitet.

Figur 4 viser sektorfordelte utslipp per år

Kilde: Miljødirektoratet

22 virksomheter i Bærum ble miljøfyrtårnsertifisert i 2020, blant annet Sandvika Byfest.

For å gjøre Bærum til en miljø- og klimaklok kommune må hele virksomheten bidra. En rekke tiltak og aktiviteter er gjennomført for å få det til. Her er noen resultater:

Klimaklok ressursbruk

- Feiemasser fra kommunale veier blir rensert for avfall og miljøfarlige stoffer og gjenbrukt.
- Det er igangsatt tiltak for gummigranulat på avveie ved kunstgressbaner for fotball. Kommunen har i samarbeid med idrettslagene gjennomført tiltak for snødeponi ved alle kunstgressbaner.
- Matsvinn-prosjektet på fire sykehjem i Bærum og Bærum Storkjøkken har redusert matsvinnet med cirka 30 prosent og gitt økt kunnskap og bedre rutiner.
- Energirådgivning for boligeiere er gjennomført med 245 befaringer (fysisk eller digitalt), og 118 har fått støtte til tiltak gjennom Klima- og miljøfondet og Bærumspakken (Bærumspakken omtales nærmere i kapittel 6).
- Energiforbruket i kommunale bygg er redusert med 11,8 prosent. En vesentlig andel av reduksjonen kan relateres til nedjustert drift på grunn av Covid-19.
- De to nye sykehjemmene Carpe Diem demenslandsby og Lindelia, har høy energistandard og vil være energieffektive i drift.
- Eiendomsenheten har gjennomført sertifisering i henhold til ISO 14001 Miljøledelse og ISO 50001 Energiledelse.
- Eiendom har gjennomført en mulighetsstudie på ti kommunale bygg for å se på muligheten for å installere solcelleanlegg på bygningene. Studien er finansiert av Bærumspakken.
- Alle kommunale barnehager har miljøsertifisering Grønt flagg.

Miljø-, vann- og naturforvaltning

- Det er utført forbedrende tiltak på nedlagt deponi Øverland 1 for å gi mindre vannmengde inn i deponiet og mindre sigevann ut fra deponiet.
- Et nytt pumpehus for sigevann er ferdigstilt ved deponi Øverland 2.
- Metangass fra deponi Isi samles opp i nye brønner og brukes til oppvarming av administrasjonsbygget på Isi.
- Det er foretatt skjøtsel av den sterkt truede naturtypen *åpen grunnlendt kalkmark* på flere lokaliteter langs kysten av kommunen.
- Naturkartlegginger er gjennomført i 2020 på hytteområdene på Grimsøya, Oustøya og Gåsøya, og på deler av Snarøya og Langodden. Prosjektet er delfinansiert av Bærumspakken.
- Kommunen jobber for å skape innovative løsninger for overvannshåndtering i fortettede byområder, gjennom et innovasjonspartnerskap.

Klimaklok anskaffelser

- Revidert anskaffelsesstrategi ble vedtatt i kommunestyret 18. juni 2020. Klima og miljø er ett satsingsområde.
- Det er etablert et samarbeid med Stiftelsen Miljømerking i Norge for å øke andelen miljømerkede produkter på kommunens rammeavtaler.
- Engangsprodukter av plast er fjernet fra rammeavtalene og erstattet med andre mer miljøvennlige produkter.
- Måling av klima- og miljøeffekten er igangsatt på ulike varer og tjenester.
- En egen miljøgruppe i Anskaffelsenheten skal bidra til økt kompetanse og undersøkelse av miljø og klimautfordringer ved anskaffelser.

Aktiv mobilitet og utslippsfri transport

- Mikromobilitetsprosjekt ble etablert i juni 2020 og bestod ved årsskiftet av om lag 450 elsparkesykler og 200 oppmerkede parkeringssoner. Over 13 000 unike brukere benyttet seg av tilbudet, og over 150 000 turer på til sammen 400 000 km ble tilbakelagt.
- 81 prosent av kommunens små varebiler er klimanøytrale (el og biogass). Alle bensindrevne varebiler er avviklet i porteføljen, og et biogassanlegg er etablert på Rud.
- Prosjektet Kjørestop er startet og gjennomføres i samarbeid med TØI og teknologiselskapet SPOND. Foreldrekjøring av barn til fritidsaktiviteter, kjent som følgeriser, blir nærmere undersøkt for å redusere privat bilkjøring.
- Bærums første ladestasjon for fritidsbåter er etablert på Oksenøya Marina i forbindelse med at båtdelingsfirmaet Kruser etablerte seg der. Prosjektet er finansiert av Bærumspakken.

Årsberetningen i kapittel 2 har fokus på 2020. Kapittel 5 beskriver også trender og gir mer utfyllende informasjon om de ulike delene av regnskapet. Hvis ikke noe annet er nevnt, er det brukt faste 2020-kroner for å vise realverdien i sammenligningen over år. Konsumprisindeksen (KPI) er lagt til grunn for prisjusteringen. For 2020 er KPI 1,3 prosent. Inntekter presenteres med negativt fortegn i tabellene.

Nøkkeltall – sunn økonomi

Nøkkeltallene for sunn økonomi skal indikere hvorvidt kommunens samlede økonomi på sikt utvikler seg i riktig retning og sier også noe om kommunens handlegfrihet i kommende år. Oppnåelse av målkravene skal gi rom for nødvendige investeringer og gjøre kommunen robust med tanke på fremtidige økonomiske svingninger.

Det viktigste måltallet i kommuneøkonomien er netto driftsresultat. Et godt netto driftsresultat (resultatgraden) vil medvirke til at målkravet for de andre nøkkeltallene også kan oppnås. Resultatgraden har vært over målkravet i hele femårsperioden. I 2016 og 2017 har resultatgraden vært spesielt høy. Dette skyldes i hovedsak ekstraordinært høye skatteinntekter. Økningen i resultatgrad fra 2018 til 2019 skyldes i stor grad den gode avkastningen i

forvaltningsfondet. Resultatgraden ble høyere enn forventet i 2020. Covid-19 har påvirket økonomien, men kompensasjonsordningene fra staten har redusert de negative økonomiske konsekvensene.

Bufferfondet har vært godt over måltallet i hele perioden og er om lag på samme nivå i 2020 som i 2019.

Egenkapitalfinansieringen av de ikke-rentable investeringene har i hovedsak vært på måltallet alle år.

Likviditetsreserven er godt over målet på 300 millioner kroner. Dette har sammenheng med økningen i disposisjonsfondene (kommunens reserver) de siste årene. De to siste årene har likviditetsreserven blitt noe lavere, men fortsatt godt over måltallet.

Tabell 9 viser utviklingen i nøkkeltallene for sunn økonomi i perioden 2016–2020

Mill. 2020-kr	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Gjennomsnitt	Måltall
Resultatgrad	8,6 %	9,4 %	5,3 %	7,3 %	5,9 %	7,3 %	4 % (min. 3 %)
Bufferfondet	465	486	468	498	549	493	Min. 100 mill. siste år
Egenkapitalfinansiering	49 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 % (min. 40%)
Likviditetsreserve	1 283	1 771	1 959	1 781	1 372	1 633	Min. 300 mill.

Driftsregnskapet

Under beskrives trender, og det gis utfyllende informasjon om de ulike delene av regnskapet.

Tabell 10 viser hovedoversikten for driftsregnskapet i perioden 2016–2020

Mill. 2020-kr	2016	2017	2018	2019	2020
Skatteinntekter	-6 299,9	-6 572,5	-6 567,8	-6 913,4	-6 525,6
Rammetilskudd	-1 554,7	-1 473,7	-1 540,2	-1 462,0	-1 994,0
Andre sentrale inntekter	-270,5	-260,1	-294,8	-249,6	-207,8
Driftsinntekter i sektorene	-2 515,8	-2 598,6	-2 594,2	-2 730,8	-2 703,1
Sum driftsinntekter	-10 640,8	-10 904,9	-10 997,1	-11 355,8	-11 430,5
Driftsutgifter sektorene	9 315,6	9 619,1	9 844,2	10 330,4	10 440,2
Brutto driftsresultat (korrigert for avskrivninger)	-1 325,3	-1 285,8	-1 152,9	-1 025,4	-990,3
Renteinntekter	-59,4	-51,3	-70,3	-86,0	-64,1
Avkastning forvaltningsfondet (BKFF)	-142,5	-246,2	73,8	-298,2	-213,1
Renteutgifter	206,3	195,9	187,8	203,7	197,9
Avdrag	403,4	359,9	383,9	376,8	390,2
Netto finansutgifter	407,7	258,3	575,2	196,2	310,9
Netto driftsresultat	-917,6	-1 027,4	-577,7	-829,3	-679,4

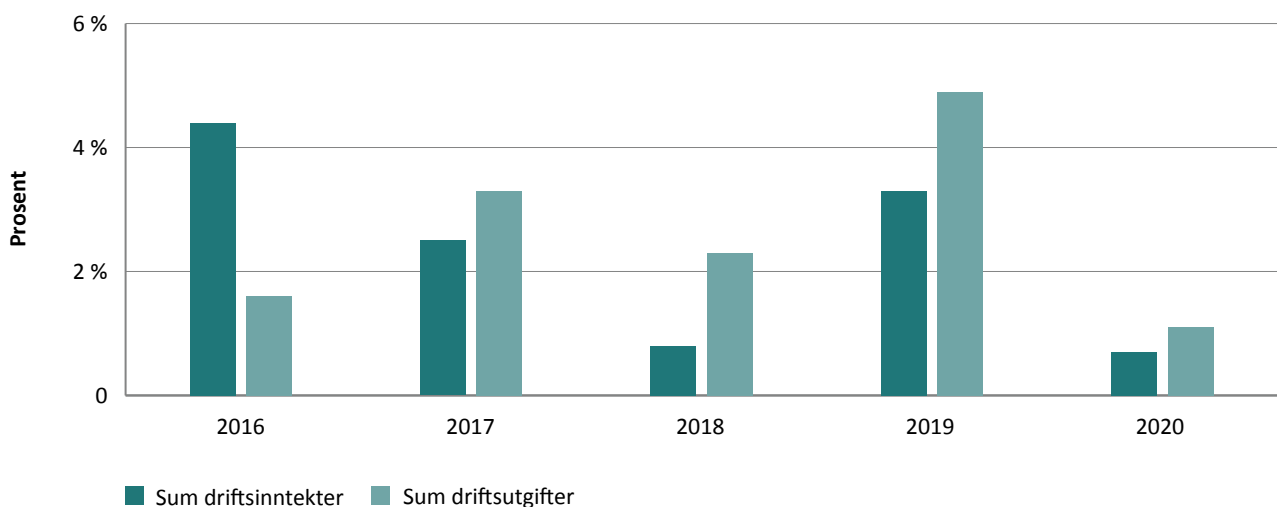
I tabellen er finansdelen korrigert for å kunne presentere avkastningen i forvaltningsfondet.

Utviklingen i driftsutgifter og driftsinntekter

Figuren viser at med unntak av 2016 har utgiftene økt mer enn inntektene i perioden. Variasjonen i inntektsveksten skyldes i hovedsak skatteinntektene. Eksempelvis ble skatteveksten i 2016 på over 16 prosent mot en negativ vekst på 4,4 prosent i 2020. Skatteinntektene er kommunens største inntektskilde og utgjør om lag 60 prosent av de samlede inntektene. Bærum har hatt en periode med høye skatteinntekter som har gitt en årlig

gjennomsnittlig vekst på 8,2 prosent i perioden 2016–2019. Veksten har vært sterkere enn gjennomsnittet av de øvrige ASSS-kommunene og kommunene i resten av landet. Forklaringen på den gode skatteinngangen ligger i endringer i skatteregler og god avkastning i kapitalmarkedet i perioden. Samtidig har arbeidsledigheten holdt seg lav, og lønnsveksten har vært god. 2020 skiller seg ut på grunn av Covid-19, med ekstraordinær høy arbeidsledighet og lav lønnsvekst.

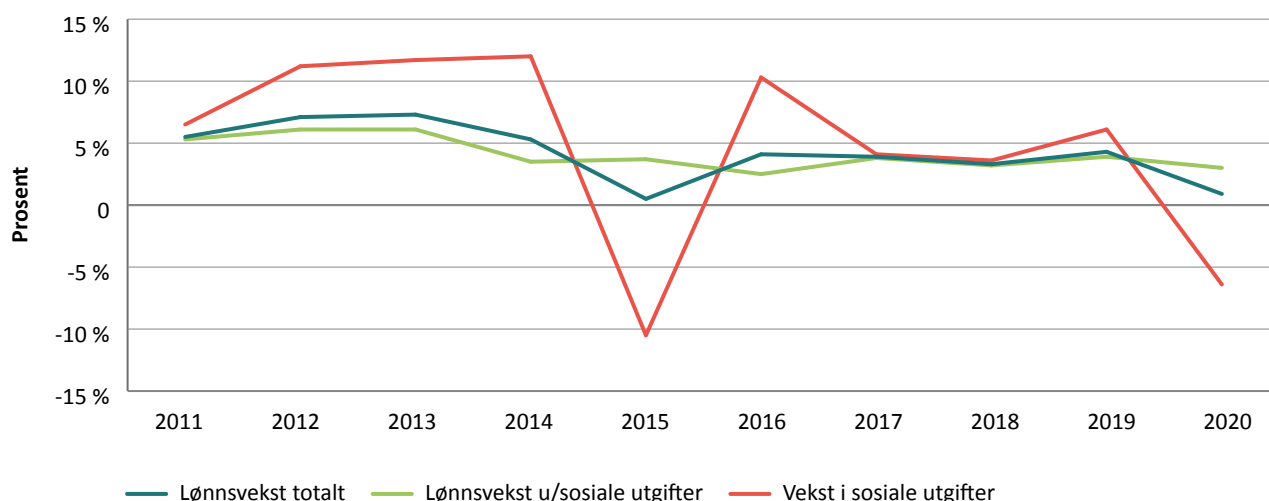
Figur 5 illustrerer årlig realvekst i perioden 2016–2020 i driftsutgifter og driftsinntekter

Driftsutgiftene påvirkes i stor grad av endringene i lønnsutgiftene. De samlede lønnsutgiftenes andel av sum driftsutgifter er i overkant av 60 prosent. I perioden 2016–2019

har den gjennomsnittlig årlige veksten i lønnsutgiftene vært rundt 4 prosent. 2020 er sterkt påvirket av Covid-19, som resulterte i en ekstraordinær lav lønnsvekst.

Figur 6 illustrerer årlig nominell vekst i lønnsutgifter

Den årlige veksten i lønnsutgiftene har vært stabil på rundt 4 prosent de siste årene og består av både volumøkning og lønnsvekst. Det har vært en økning fra 2018 til 2019 som i hovedsak skyldes lønnsoppgjøret for 2019. Pensjonspremien i 2015 ble markant lavere ved overgangen til egen pensjonskasse, for deretter å øke i 2016. Dette forklarer den store nedgangen i sosiale utgifter fra 2014 til 2015. 2020 er som omtalt tidligere påvirket av Covid-19-pandemien.

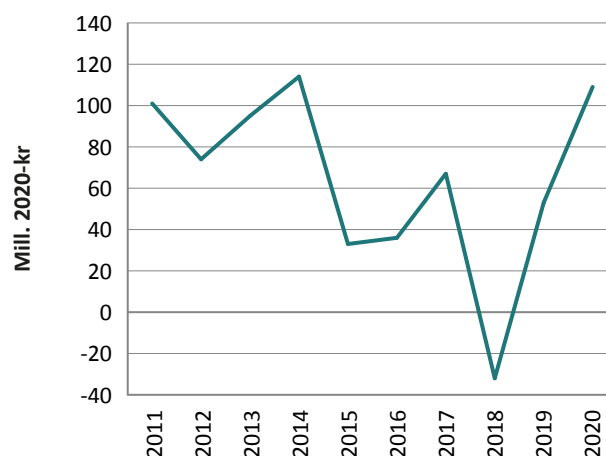
Resultat i sektorene

Bortsett fra i 2018 har mindreforbruket i sektoren vært positivt. Som en konsekvens av Covid-19-pandemien har det vært noe lavere aktivitet i deler av tjenestene, samt stengte eller reduserte tjenester. I tillegg er det mindreforbruk knyttet til Bærumspakken på 36,7 mill. og utsatte aktiviteter og prosjekter som følge av Covid-19.

Brutto og netto driftsresultat

Utviklingen i brutto driftsresultat påvirkes av utviklingen i driftsutgiftene og driftsinntektene. De viktigste elementene er som sagt tidligere lønn og skatteinntektene. Fra toppåret i 2016 har brutto driftsresultat hatt en negativ utvikling, og 2020 endte over 300 mill. lavere enn i 2016. Dette skyldes at veksten i utgiftene har vært større enn veksten i inntektene de siste årene. Kommunedirektøren har satt i gang prosjektet Omstilling 2024 for å snu denne utviklingen.

Figur 7 viser utviklingen i sektorresultatene over tid

Netto driftsresultat har variert mer enn brutto driftsresultat. Hovedsakelig skyldes dette avkastningen fra forvaltningsfondet. Forvaltningsfondet har med unntak av 2018 hatt en positiv avkastning de siste fem årene. Avkastningen i perioden har variert mellom en negativ avkastning på 74 mill. i 2018 til en positiv avkastning på 292 mill. i 2019.

Eksterne finansutgifter og finansinntekter

Finansutgifter og finansinntekter utgjør forskjellen mellom netto og brutto driftsresultat. Driftsregnskapets finansposter består i hovedsak av renteinntekter, renteutgifter og avdrag, samt gevinst og tap knyttet til forvaltningsfondet.

Tabell 9 viser at netto finansutgifter svinger betydelig fra år til år. Det skyldes i stor grad avkastningen i forvaltningsfondet. Avkastningen i forvaltningsfondet var meget god i 2017, 2019 og 2020, men negativ i 2018. Dersom forvaltningsfondet holdes utenom, og en ser på utviklingen i rente- og avdragsutgifter for seg, har det vedvarende lave rentenivået medvirket til avtagende og forholdsvis stabile finansutgifter over flere år. Renteinntektene ble lavere i 2020 enn i de to foregående årene.

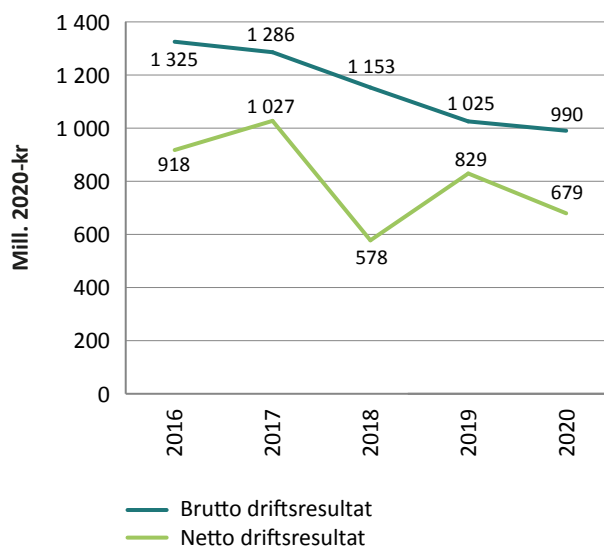
Figur 8 viser netto finansutgifter (uten avkastningen fra forvaltningsfondet) sammenlignet med sum driftsinntekter, i perioden 2011–2020.

Figuren viser hvor stor del av de samlede driftsinntektene som går med til å dekke finansutgiftene. Selv om det har vært en nominell vekst i netto finansutgifter, har veksten i driftsinntektene vært høyere. Finansutgiftenes andel av driftsinntektene har derfor vært fallende de siste årene. I 2020 var imidlertid veksten i finansutgifter høyere enn veksten i driftsinntekter.

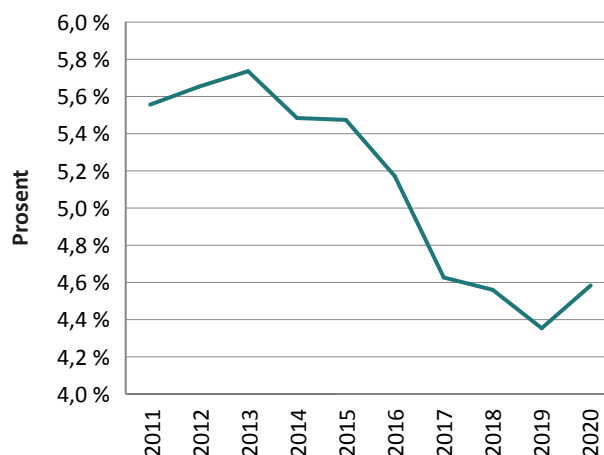
Det knytter seg usikkerhet til rentenivået fremover. Uro i markedene i mars 2020 som følge av Covid-19-pandemien senket de lange rentene umiddelbart, men i siste del av 2020 var det igjen en stigende trend, men fortsatt lavt rentenivå historisk sett.

Avdragsutgifter ventes å øke på bakgrunn av høy investeringsaktivitet. Investeringsaktiviteten som legges til grunn i Langsiktig driftsanalyse og investeringsplan (LDIP) 2021–2040 og en forventning om høyere rentenivå på lang sikt, sannsynliggjør at finansutgiftenes andel av inntektene vil øke fremover. Utviklingen i driftsinntektene vil også være en vesentlig faktor for hvordan nøkkeltallet utvikler seg over tid.

Figur 8 viser utviklingen i brutto og netto driftsresultat i perioden 2016–2020

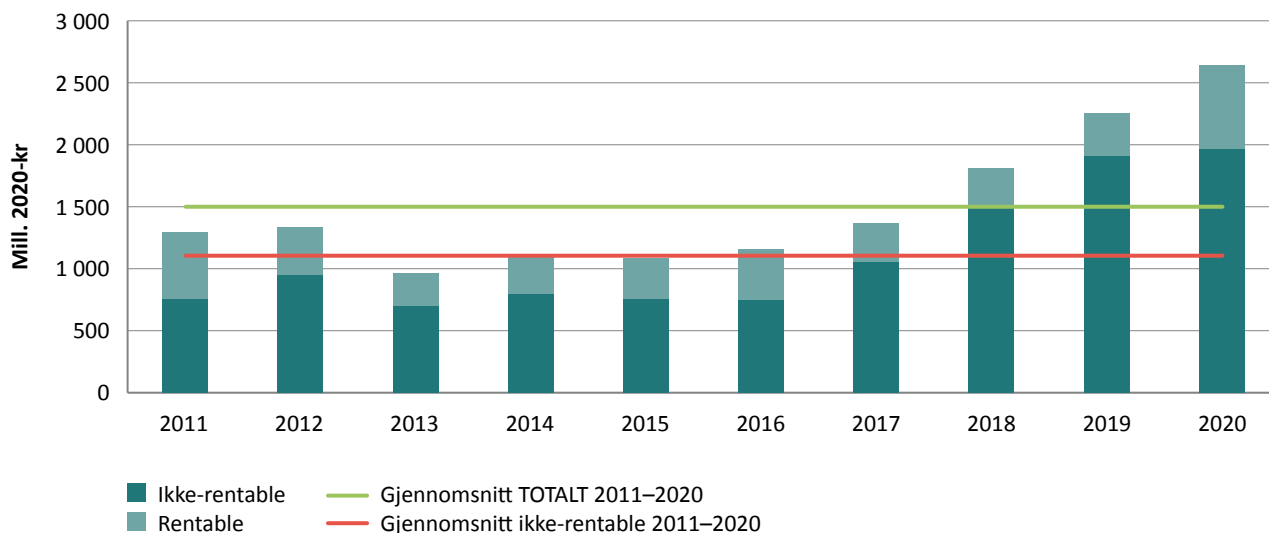

Figur 9 viser netto finansutgifter (uten avkastningen fra forvaltningsfondet) sammenlignet med sum driftsinntekter, i perioden 2011–2020

Investeringsregnskapet

Figur 10 viser investeringsaktiviteten i perioden 2011–2020 fordelt på ikke-rentable og rentable investeringer

- Gjennomsnittet for de samlede investeringene har vært i overkant av 1,5 milliarder kroner per år. Investeringsaktiviteten har vokst de siste årene. 2020 er med 2,6 mrd. året med høyest aktivitet så langt.
- Gjennomsnittet for de ikke-rentable investeringene har vært om lag 1,1 mrd. per år. I 2020 er det investert for cirka 2 mrd. i ikke-rentable prosjekter.
- De største enkeltstående prosjektene i 2020 er:
 - Levre barneskole (avsluttet 2020)
 - Bekkestua ungdomsskole
 - Jarenga barnehage (avsluttet 2020)
 - Lindelia bo- og behandlingssenter (avsluttet 2020)
 - Carpe Diem demenslandsby (avsluttet 2020)
 - Svømmeanlegget på Rud
 - Friidrettsstadion på Rud
 - Elvepromenaden Sandvika (avsluttet 2020)
 - Sollihøgda vann/avløp
 - Oksenøya senter på Fornebu
- Det har vært store investeringer i skoler i hele perioden.
- Investeringer i barnehager hadde en topp i perioden før 2011 som følge av barnehagereformen. I 2020 og fremover legges det opp til både å bygge kapasitet som en konsekvens av befolkningsvekst, og en omstrukturering av mindre barnehager med lite effektiv drift og stort vedlikeholdsbehov.
- Innenfor området bistand og omsorg har Carpe Diem demenslandsby og Lindelia sykehjem vært de største enkeltstående investeringene de siste årene. I tillegg har det vært investert betydelig i omsorgs- og velferdsboliger i perioden.

- Utbyggingen av Bærum idrettspark ble i hovedsak gjennomført i perioden 2011–2013. De to siste årene har svømmeanlegget på Rud sammen med utbyggingen av friidrettsstadion på Rud vært de to største investeringsprosjektene innenfor området Kultur og fritid.
- De selvfinansierende (rentable) investeringene til vann, avløp og renovasjon og omsorgs- og velferdsboliger har i gjennomsnitt utgjort 27 prosent av de samlede investeringene de ti siste årene. I 2020 utgjorde de rentable investeringene 26 prosent.

Balansen

Avsnittet tar for seg utviklingen i likviditet, fondsmidler og lånegjeld de siste fem årene. Her er noen hovedpunkter:

- Bærum kommunes likviditet ble redusert med 0,4 milliarder kroner i 2020. Arbeidskapitalen er 3,1 mrd. Både likviditetsreserve og likviditetsgrad ligger over måltallene i hele perioden.
- Samlede fondsmidler ved utgangen av 2020 utgjorde 5,5 mrd.
- Langsiktig gjeld utgjorde 10,2 mrd. per 31.12.2020, en økning på 1,0 mrd. fra 2019. Økningen de siste fem årene er 2,4 milliarder kroner.

Likviditet

Den finansielle situasjonen er god. Bærum kommune styrket sin likviditet i årene 2016 til 2018, men den oppadgående trenden ble brutt i 2019. I 2020 ble likviditetsreserven redusert med 0,4 mrd. Reduksjonen skyldes i hovedsak bruk av oppsparte fondsreserver (disposisjonsfond) ved årets

finansiering av ordinære investeringer, aksjekjøp, merutgifter knyttet til Covid-19, og Bærumspakken. Arbeidskapitalen utgjør 3,1 mrd. Det viser at det er tilstrekkelig omløpsmidler til å dekke den regnskapsførte kortsiktige gjelden i balansen.

Det vil også gjelde dersom det ble tatt hensyn til sertifikatlån, som i tråd med regnskapsforskriften er klassifisert som langsiktig gjeld. Forvaltningsfondet er her trukket ut, men representerer regnskapsmessig sett en ekstra buffer.

Tabell 11 viser utviklingen i arbeidskapitalen og likviditetsreserven i perioden 2016–2020

Mill. 2020-kr	2016	2017	2018	2019	2020
Arbeidskapital ¹	2 287,0	2 700,1	3 021,2	2 988,8	3 129,3
Likviditetsreserve ²	1 283,2	1 771,1	1 959,3	1 781,2	1 372,2
Likviditetsgrad ³	1,9	2,4	2,4	2,2	2,0

¹ Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld.

² Likviditetsreserve er definert som arbeidskapitalen fratrasket bundne fondsmidler, ubrukte lånemidler og premieavvik på pensjon, og tillagt avsetninger til påløpte feriepenges. Forvaltningsfondet holdes utenfor. Måltall: likviditetsreserve >300 mill.

³ Likviditetsgrad = (omløpsmidler – ubrukte lån – bundne fond – premieavvik på pensjon) / (kortsiktig gjeld – påløpte feriepenges). Likviditetsgraden bør være større enn 1.

Fondsmidler

Etter avsetninger fra drifts- og investeringsregnskapet utgjorde samlede fondsmidler 5,5 mrd. ved utgangen av 2020. Dette er 165 millioner kroner lavere enn i 2019. Endringen i perioden fra 2016 til 2020 er 493,6 mill. og skyldes i hovedsak økning i disposisjonsfond (især forvaltningsfondet) som vist i figur 10.

Fondsmidlene utgjør et volum som tilsvarer 48 prosent av årets driftsinntekter, ett prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet for de fire foregående årene.

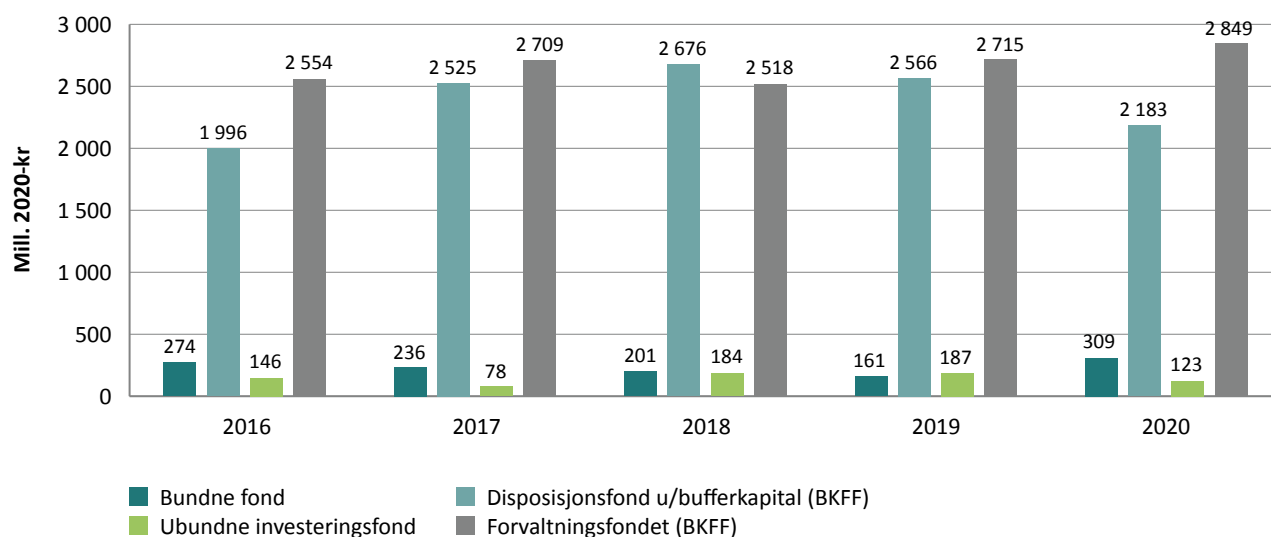
Figuren viser sammensetningen av fondsmidlene, med forvaltningsfondet skilt ut for seg.

Forvaltningsfondet utgjør en betydelig del av kommunens fondsbeholdning. Resultatene for fondet er omtalt kort i årsberetningen i dette dokumentet, samt mer utførlig i Finansrapport 2020. I mange analyser er det nødvendig å holde disse midlene utenfor, for å få frem et bilde av den løpende økonomiske situasjonen. Det skyldes at midlene er avsatt for langsiktig forvaltning, og det er forutsatt at realverdien skal opprettholdes. Årets resultat i form

Tabell 12 viser utviklingen i kommunens fondsmidler i perioden 2016–2020

Mill. 2020-kr	2016	2017	2018	2019	2020
Sum fond	4 970,6	5 548,9	5 579,5	5 629,2	5 464,2

Figur 11 viser utviklingen i kommunens fondsmidler i perioden 2016–2020

av gevinst eller tap føres mot fondet. Det er kun den budsjetterte realavkastningen som tas ut hvert år.

Lånegjelden

Samlet langsiktig lånegjeld, som består av lån og finansiell leasing, økte med 1 004 millioner kroner (11 prosent) fra 2019 til 2020. Ikke-rentabel gjeld stod for 209 mill. av den samlede økningen.

Til tross for en kraftig økning i gjelden økte gjeldsgraden bare moderat. Dette har sammenheng med relativt høye driftsinntekter, og at ubrukte lånemidler holdes utenfor beregningen. Det er planlagt et høyt investeringsprogram de neste årene, noe som vil øke gjeldsgraden. Kommunens lånegjeld tilsvarer en gjeld på cirka 80 000 kroner per

innbygger i 2020. Av dette utgjør den ikke-rentable gjelden cirka 43 000 kroner (54 prosent).

Hoveddelen av lånegjelden er serielån som avdras over investeringsenes løpetid, men kortere lån som må refinansieres ved forfall, inngår også i porteføljen. Lån som skal refinansieres innen ett år, utgjorde 502 millioner kroner per 31.12.2020. Det vises til Finansrapport 2020 og noter i Regnskap 2020 for ytterligere informasjon om gjeldsporteføljen.

Utlån

Totale utlån utgjorde 1 344 mill. i Regnskap 2020, en økning på 212 mill. fra 2019. Videre utlån av husbankmidler til boligformål (startlån med videre) utgjør hoveddelen med 1 319 mill. Resterende beløp er utlån av egne midler.

Tabell 13 viser utvikling i kommunens langsiktige lånegjeld i perioden 2016–2020

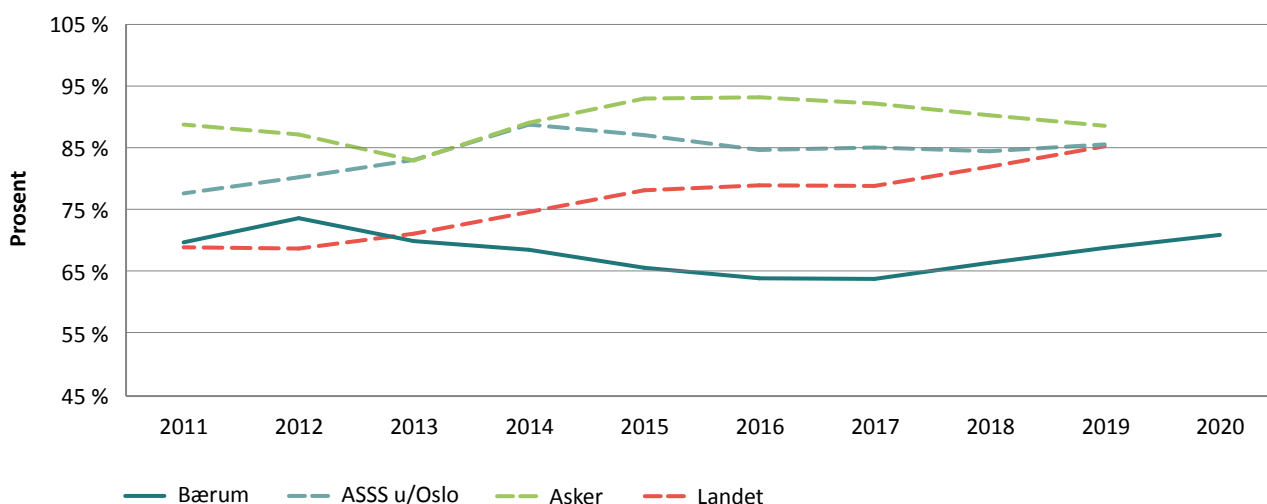
Mill. 2020-kr	2016	2017	2018	2019	2020
Sum lånegjeld	7 848,9	8 060,0	8 502,9	9 220,6	10 224,5
Ikke rentable ¹	4 187,8	4 249,8	4 638,1	5 179,1	5 388,9
Rentable, vann/avløp/renovasjon og boliger	2 477,0	2 580,9	2 629,0	2 720,4	3 258,8
Rentable, øvrige ²	974,6	1 032,0	1 051,9	1 149,2	1 414,9
Ikke rentable, øvrige ³	209,5	197,3	183,9	171,9	161,9

¹ Lån til ikke-rentable investeringer, der finansutgiftene må dekkes av egne midler (salgsinntekter, drifts- og fondsmidler)

² Lån til rentable formål er lån der renter og avdrag dekkes av brukere, f.eks. via husleie, gebyrer og avgifter. Kategorien *øvrige* er primært innlånte midler fra Husbanken til videreformidling. Låntakerne betaler lånekostnadene.

³ Ikke-rentable, øvrige gjelder gjeld via Offentlig privat samarbeid (OPS) finansiert ved finansiell leasing.

Figur 12 viser netto lånegjeld i prosent av sum driftsinntekter, i perioden 2011–2020

Tabell 14 viser sum lånegjeld og netto lånegjeld per innbygger i perioden 2016–2020

Mill. 2020-kr	2016	2017	2018	2019	2020
Sum lånegjeld, per innbygger	63 293	64 247	67 036	72 188	79 483
Netto lånegjeld, per innbygger¹	54 921	55 564	57 657	61 246	63 101

¹ Ved beregning av netto lånegjeld er lån til videreformidling og ubenyttede lånemidler holdt utenom.

06 PANDEMIEN I BÆRUM

I januar og februar 2020 sluttførte Bærum kommune en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) der pandemi var et kjerneområde. En revidert pandemiplan ble også klar i februar. Allerede første uken i februar sto et testtilbud på Asker og Bærum legevakt klart. Fra slutten av februar ble det etablert en rekke faste organer for håndtering av korona.

Siden 12. mars 2020, da de mest inngripende tiltakene i fredstid ble innført for å hindre spredning av koronaviruset, har Bærum drevet både ordinære driftsoppgaver og tjenesteproduksjon i tillegg til en kriseorganisasjon.

Pandemien har pågått i to faser, fra mars til sommeren, og utover høsten og vinteren fra oktober 2020. Nedstengingen i den første fasen satte sitt preg på hele samfunnet. I løpet av sommermånedene var smittesituasjonen under kontroll. Bærum kommunes lokale Forskrift om forebygging av koronasmitte trådte i kraft 1. oktober 2020, og har senere vært revidert en rekke ganger. Tiltakene i forskriften har vært svært inngripende for Bærums innbyggere, arbeids- og næringsliv, og kultur- og organisasjonsliv.

TISK – testing, isolering, smittesporing og karantene

5. mai sto Teststasjonen på Fornebu klar med en maksimalkapasitet på over 6 000 i uken. Det er tatt til sammen 47 533 tester per 31. desember 2020. Oppfølging av smittesporing, tilsynsansvar og smittevernustyr, samt vaksinerings har vært lokalisert ved Folkehelsekontoret. Digitalisering og IT har utviklet digitale

løsninger for innkjøp og logistikk for smittevernustyr, samt løsninger for oppfølging av testing, booking m.m.

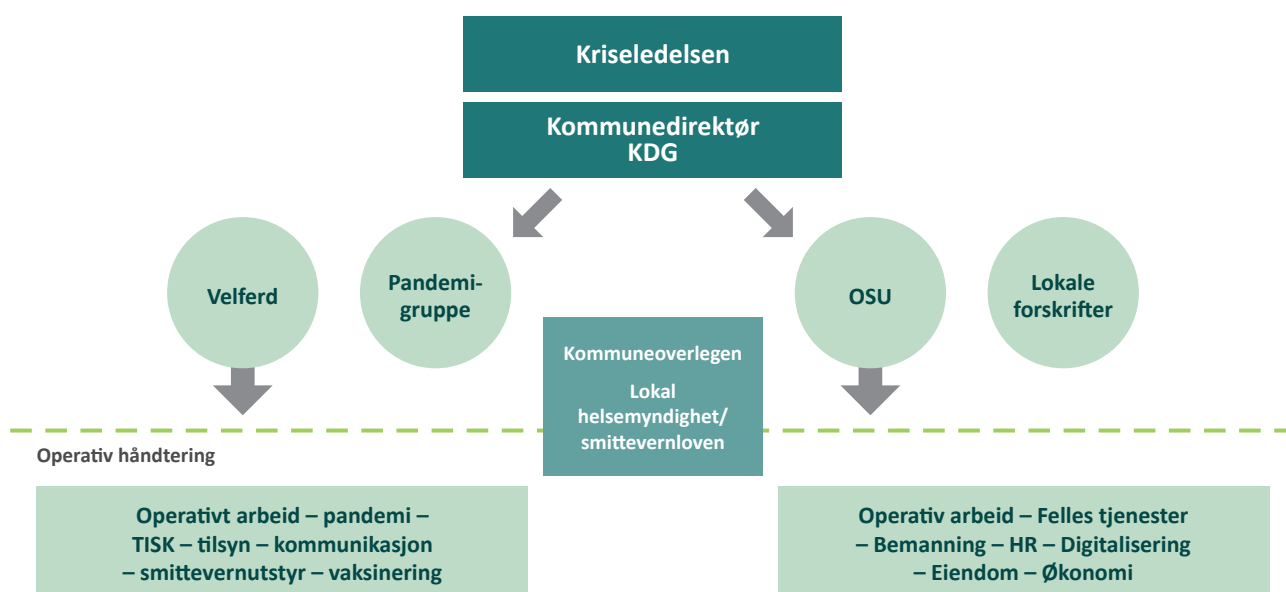
Personell – omdisponering og rekruttering

I alt har 424 medarbeidere blitt omdisponert på tvers av kommunen, og det er rekruttert 498 i engasjementer samt utstrakt innleie fra bemanningsbyråer. 17. september slo kriseledelsen fast at helsesykepleiere som hovedregel ikke skal omdisponeres til TISK. Medvirkning og medbestemmelse har vært sterkt vektlagt i forbindelse med kommunens håndtering av pandemien.

Kommuneøkonomi og statlig støtte

Den beregnede effekten av Covid-19 på kommunens samlede økonomi viser en netto merutgift på om lag 95 millioner kroner etter at kompensasjonene fra staten er fratrasket. Skatteinngangen ble historisk lav i 2020 (4,4 prosent lavere enn i 2019), og mye av forklaringen kan knyttes til effektene av Covid-19. Regjeringen kompenserte kommunen for merutgifter og mindreinntekter tilsvarende 320 mill. For en mer detaljert fremstilling av de økonomiske konsekvensene henvises det til kapittel 02 Årsberetning.

Organisering av pandemien

Covid-19 og tjenester til innbyggere

Barn og unge

Skolene flyttet undervisningen fra klasserommet til digital hjemmeundervisning i løpet av et døgn da landet stengte ned i mars 2020. Nasjonale prøver viser at elevene fortsatt skårer høyt innen sentrale fagområder. Både barnehager og skoler har navigert og organisert i henhold til FHIs trafikklysmode. En rekke skoler og barnehager har hatt større og mindre utbrudd i løpet av høsten.

Det har vært iverksatt spesifikke tilbud ved alle skoler for elever med økt psykisk og/eller faglig sårbarhet som følge av pandemien. Det ble også lagt til rette for en rekke sommeraktiviteter for barn og unge. Barneverntjenesten har gjennom hele pandemiperioden opprettholdt tilgjengelighet og oppfølging etter barnevernloven.

Bistand og omsorg

Sykehjem og omsorgsboliger for eldre er gjennomgått med sikte på krisehåndtering. Dette omfatter blant annet kohortorganisering og isolering, oppfølging av pasienter og pårørende, renholdsrutiner, risikoanalyser og beredskapsplaner. Dette arbeidet ble intensivert etter de triste hendelsene ved Valler sykehjem. Det er gjennomført systematisk opplæring, det er utviklet et system for lederstøtte og beredskapspersonell, og det har vært øvelser på alle sykehjem.

Ti pasienter på korttidsopphold på Valler sykehjem døde av eller med Covid-19, og to personer døde etter utskriving. På ett tidspunkt var over 70 medarbeidere var i karantene. Statsforvalteren trakk svært alvorlige konklusjoner i sin tilsynsrapport, og Bærum kommune tar til seg den kritikken som kommer frem i rapporten.

FAKTA

27. februar 2020 fikk Bærum meldt den første innbyggeren med påvist Covid-19.

Nærmere **1 500 innbyggere** har hatt Covid-19 frem til nyttår.

Det var registrert **32 dødsfall** med Covid-19 per 31. desember.

Det har vært et mål å opprettholde tjenestetilbudet til sårbare grupper, men av smittevern hensyn har blant annet dagaktivitetstilbud og seniorsentre måttet holde stengt i perioder.

Kultur og samfunn

Kulturfeltet ble sterkt påvirket av Covid-19 med blant annet nedstenging av Bærum Kulturhus, og store arrangementer ble avlyst eller gjennomført i langt mindre format. Nye former for kulturformidling som streaming, *Scene i karantene* og digital formidling fra biblioteket, har blitt tatt i bruk.

I tillegg har tilbudet innen idrett vært begrenset med stengte svømmehaller og idrettshaller i perioder. Det har vært stor økning i bruken av parker, turveier, badestrender, nærmiljøanlegg, friluftslivsområder og marka.

Gatekunst i Sandvika

Varmestua i Sandvika har fått midler til en elsykkel med serveringsboks som gjør at Frelsesarmeen kan nå flere av dem som trenger hjelp.

Briskehaugen og Stabekk kino

Maling av Grini barnehage

Bærumspakken for arbeidsliv, næringsliv og frivillighet

Næringslivet, arbeidstakere og frivillige organisasjoner er hardt rammet av pandemien. I samarbeid mellom næringsliv, organisasjoner og kommunen ble Bærumspakke 1 (våren 2020) og 2 (høsten 2020) utviklet og iverksatt. Bærumspakke 1, med en ramme på 100 millioner kroner, inneholder både kortsiktige tiltak for å gi rask effekt for eksempel innen lokal handel, og mer langsiktige tiltak for å opprettholde aktivitet og holde hjulene i gang, som forsering av egne bygg- og anleggsprosjekter.

Arbeidsliv

Rundt 65 mill. av Bærumspakken og statlige midler (58,4 mill.) har gått til å holde aktiviteten i gang og dermed sikre arbeidsplasser i bygg- og anleggsnæringen. I tillegg ble det igangsatt et eget sommerjobb-prosjekt i 2020, spesielt rettet mot ungdom som kunne jobbe innen helse og omsorg.

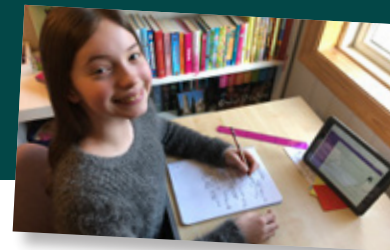
Næringsliv

Det er igangsatt tiltak for rundt 20 mill. til støtte for gründere, kompetanseheving, kampanjer og tiltak for lokal handelsnæring, rådgivning og støtteordninger til virksomheter som har vært spesielt hardt rammet.

Frivillighet

Nærmere 14 mill. av Bærumspakke 1 er benyttet til å støtte frivillige idrettslag, korps, teater og andre kulturarenaer.

Bærumspakke 2, med en ramme på 10 mill., er en spesifikk støtteordning for hardt rammede bransjer som reiseliv- og destinasjonsbransjen, serveringssteder/-virksomheter samt helse- og treningssentre. Bærum har fått 2 mill. i støtte til kommunalt næringsfond fra Viken fylke.

Alle elever i Bærum skal få maksimalt faglig og personlig utbytte av sin skolegang. Bærumsskolen skal være en inspirerende foregangsskole med vekt på langsiktig og systematisk utviklingsarbeid.

Viktige resultater og innsatser i 2020

- Elevene har hatt gode faglige resultater. Avgangselevne på 10. trinn hadde høyeste sum grunnskolepoeng som noen gang er oppnådd. Nasjonale prøver på 5., 8. og 9. klassetrinn viser solid læringsutbytte.
- Bærumsskolene har innført de nye læreplanene og gjennomført en omfattende kompetanseheving på alle klassetrinn. Det er også iverksatt nye systemer for læringsfremmende tilbakemeldinger til elevene.
- Levre barneskole er åpnet for 800 elever, og fungerer også som samfunnshus for lokalbefolkningen. Skolen har tekniske løsninger som åpner for nye og fremtidsrettede undervisningsformer.
- PP-tjenesten har videreutviklet det systemrettede arbeidet i skoler og barnehager. De individuelle vedtakene har fått styrket kvalitet og redusert saksbehandlingstid.
- Det er utviklet en ressursgruppemodell for alle skoler hvor skolens ledelse, PP-tjenesten, helsesykepleier og sosial-/miljølærer ukentlig møtes for å drøfte og følge opp effekten av iverksatte tiltak for elever i risiko. Foreldre inviteres inn som en sentral part i drøfting og beslutninger.
- Oppvekst skole har gjennomført felles anskaffelse av digitale læremidler i alle fag på alle klassetrinn. På denne måten har skolene fått nye muligheter for tilpasset opplæring i tråd med nye nasjonale læreplaner og fagfornyelsen.

Utfordringer fremover

- Utvikle sømløse tjenester for barn og unge med bistandsbehov på tvers av profesjoner og sektorer ved å implementere samhandlingssystemet Bedre tverrsektoriell innsats (BTI).
- Utvikle mer dynamiske skoletilbud for elever med store tilretteleggingsbehov i tråd med nasjonale føringer hvor deltakelse i fellesskapet står sentralt.
- Tett oppfølging av elever med økt sårbarhet som følge av konsekvensene av pandemien.
- Utvikle skolebyggene som lokalmiljøets samfunnshus som legger til rette for inkludering, frivillighet og innbyggjersamarbeid samt utnytte skolebyggenes kapasitet fremfor parallelle investeringer i bygg for enkelttjenester.
- Behov for omfattende lærerrekutteringsarbeid i kommende år.
- Nasjonal lærernorm gir kommunen et begrenset handlingsrom. Det er derfor viktig å finne løsninger som gir bedre ressursfordeling sett i lys av skolers og elevers utfordringsbilde.

Tabell 15 viser nøkkeltall for Oppvekst skole

Grunnskole	2018	2019	2020
Elevtall, barnetrinnet	11 539	11 484	11 450
Elevtall, ungdomstrinnet	4 642	4 681	4 641
Elever	16 181	16 165	16 091
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.–4. trinn	17,3	16,4	15,5
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.–7. trinn	20,4	20,3	19,1
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.–10. trinn	21,9	20,5	19,9
Andel elever med spesialundervisning, 1.–10. trinn	4,7 %	5,4 %	6,3 %
Andel elever med spesialundervisning, 1.–4. trinn	3,3 %	3,7 %	4,7 %
Andel elever med spesialundervisning, 5.–7. trinn	6,6 %	6,8 %	7,5 %
Andel elever med spesialundervisning, 8.–10. trinn	4,6 %	6,4 %	7,4 %
Grunnskolepoeng	44,0	44,3	45,2
Mobbing, andel elever som mobbes (7. trinn)	4,5 %	4,6 %	5,8 %
Mobbing, andel elever som mobbes (10. trinn)	4,1 %	3,3 %	2,7 %
Spesialskele og alternative skoler			
Elever ved Haug skole og ressurscenter ¹	110 (8)	117 (5)	115 (7)
Elever ved alternative skoler	26	27	28
Skolefritidsordningen			
Andel elever i SFO	86,2 %	84,9 %	79,9 %
Kulturskole			
Elever i musikk- og kulturskolen	1 675	1 689	1 618

¹ Tall i parentes er elever fra andre kommuner.

Oppvekst barnehage skal fremme inkludering, medvirkning og mestring – og tidlig innsats. Barnehagene skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg, lek, læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling.

Viktige resultater og innsatser i 2020

- Kvalitetssystemet *TETT PÅ – Kvalitet i bærumsbarnehagen* har som mål å støtte opp om barns – spesielt sårbare barns – utvikling og læring. Første pulje med 19 barnehager og 346 ansatte er godt i gang og fornøyd med implementeringen.
- Det ble etablert en ny barnehage, Tveterjordet barnehage. Endret demografi har samtidig medført at antall barnehageplasser, kommunale og private, har blitt redusert.
- Barneverntjenesten hadde en ytterligere økning i måloppnåelse på kvalitet og forvaltning. Flere barn og familier mottok frivillige hjelpetiltak i hjemmet, og det var færre plasseringer i institusjon og akutte plasseringer.
- Det er iverksatt flere forebyggende barneverntiltak, forsterket oppfølging på fosterhjemsområdet og konkrete utviklingstiltak knyttet til økte forvaltningskrav i barnevernloven, i tråd med Barnevernreform 2022.
- For å sikre at barn og unge med hjelpebehov får rask og riktig hjelp, er det etablert dialogbasert inntak mellom Barne- og ungdomspsykiatrisk tjeneste (helseforetak), kommunens PP-tjeneste og Psykisk helseteam barn og unge.
- For å se barn i risiko tidlig, og for å kunne følge opp utsatte barn og familier, er det utarbeidet et program for å styrke kompetansen til helsesykepleierne ved helsestasjonene.

- Det er utviklet et nytt digitalt fagprogram for avlastnings- og støttekontaktjenester. Programmet vil effektivisere driften og vurderes gjenbrukt i andre tjenesteområder.

Utfordringer fremover

- Kommunen mangler styringsrett på opptak i private barnehager. Dette kan gi utfordringer med demografitilpasning og gjennomføring av kostnadsreduserende tiltak. Situasjonen kan kreve ytterligere reduksjon i kommunale barnehageplasser.
- Antall barn med behov for spesialpedagogisk tilbud i barnehagene øker selv med færre barn i barnehagene. Innsats og arbeid for å snu utviklingen krever ytterligere tiltak.
- Antall barn og unge med psykiske utfordringer øker. Det arbeides for å utvikle et helhetlig og koordinert psykisk helsetjenestetilbud for barn og unge og deres familier. Det blir viktig å sikre gode overganger fra barn til voksen.
- Oppfølging av høyesterettsdommer på barnevernområdet og en fremtidig ny barnevernlov stiller økte krav til kvalitet og ressurser.
- Rekruttering av helsesykepleiere er fortsatt en utfordring.

Tabell 16 viser nøkkeltall for Oppvekst barnehage

Barnehage ¹	2018	2019	2020
Kommunale barnehageplasser	3 218	3 289	3 239
Private barnehageplasser	4 365	4 330	4 294
Barnehageplasser i åpne barnehager	53	53	34
Barnehageplasser i Bærum kommune	7 636	7 672	7 567
Bærumsbarn med barnehageplass i andre kommuner	161	164	157
Barn fra andre kommuner med barnehageplass i Bærum	166	142	200
Barnehageplasser for barn med særskilte behov	412	422 ²	463
Minoritetsspråklige barn i barnehage	1 437	1 505	1 481
Bærumsbarn med barnehageplass delt på folketall 1–5 år (dekkningsgrad)	94,3 %	95,6 %	95,2 %
Barnevern			
Nye meldinger til barnevernet ³	813	1 267	1 255
Nye undersøkelser	688	740	702
Antall barn med tiltak i hjemmet i løpet av året	530	563	576
Antall barn som er plassert utenfor hjemmet i løpet av året	274	248	215
– herav institusjonsplasseringer i løpet av året	31	19	17
Akuttvedtak	25	17 ⁴	15
Andel meldinger som går til undersøkelse	84,5 %	88,2 %	84,0 %
Andel undersøkelser som førte til tiltak	38,6 %	35,9 %	38,5 %
Helsetjenester			
Antall brukere psykisk helse	1 112	1 171	1 449
Akutthjelpen – antall oppdrag i hjemmene	807	631	453
Fritid og avlastning			
Antall brukere med individuell avlastning	237	243	233
Antall timer per bruker per uke	15,2	13,6	13

¹ Nøkkeltallene for Oppvekst barnehage bygger på rapportering til SSB per 15.12.2020. Nye plasser åpnet etter denne dato er ikke med.

² Fra 2019 er tallet endret fra et manuelt optalt gjennomsnitt gjennom året til rapportering til SSB per 15.12 for antall barn med vedtak etter barnehagelovens § 19 a, g, h.

³ Fra 2019 registreres også ny melding i aktiv sak.

⁴ Tallet for 2019 er oppdatert.

Pleie- og omsorgstjenestene skal bidra til mestring og selvhjelpenhet. Målet er at alle skal få det tilbudet de har behov for, når behovet oppstår.

Viktige resultater og innsatser i 2020

- Det er mange tilrettelagte aktiviteter på sykehjemmene og ved omsorgsboligene til tross for pandemien. Facebook-siden *Leve livet helt* viser mange fine tiltak.
- Carpe Diem demenslandsby, Norges første og største, ble offisielt åpnet 21. september, i forbindelse med den internasjonale Alzheimer-dagen. Innflyttingen har startet etter utsettelse på grunn av pandemien. Valler sykehjem benytter midlertidig deler av Carpe Diem.
- LØFT påvirker flere hundre beboere, pårørende og medarbeidere på sykehjem og handler om omstilling og oppgradering av tilbudet til våre eldre.
- Nye Lindelia sykehjem har åpnet. Beboere fra Berger sykehjem og Østerås sykehjem har flyttet inn.
- De fleste sykehjemmene og omsorgsboligene for eldre har fått nye pasientvarslingssystemer med sensorteknologi som bedrer tilbudet til beboerne og arbeidssituasjonen for medarbeiderne.
- 39 leiligheter for voksne personer med utviklingshemming er ferdigstilt i Brynsveien, Gabbroveien og Elias Smiths plass.

- Som del av omstillingsarbeidet *Pleie og omsorg 2024* er det inngått et samarbeid med Sintef om en omfattende og grundig innbygger- og behovsanalyse. Doktorgradsprosjektet *Kosthold for bedre helse for mennesker med utviklingshemming i omsorgsboliger* er kommet godt i gang.

Utfordringer fremover

- *Pleie og omsorg 2024* skal bidra til omstilling for å levere effektive tjenester med rett kvalitet til innbyggerne og sikre en god arbeidsplass for medarbeidere slik at brukernes behov møtes på en forsvarlig måte.
- Fortsette arbeidet med LØFT og innflytting i Carpe Diem demenslandsby.
- Rekruttere medarbeidere med rett kompetanse og øke andelen heltidsstillinger.
- Videre satsing på innovasjon og forskning. Implementere frihets- og velferdsteknologiske løsninger og annen teknologi for å heve kvaliteten på tjenestene og sørge for at innbyggerne kan mestre hverdagen i størst mulig grad selv.
- Sikre riktig tildelingspraksis og bidra til bedre forventningsavklaringer mellom ønsker og tilbud av tjenester.

Tabell 17 viser nøkkeltall for Pleie og omsorg

Tjenester i institusjon og boform med heldøgns pleie og omsorg	Antall personer som har mottatt tjeneste			Antall plasser		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Langtidsopphold på sykehjem	1 028	1 039	1 043	748	716	721
Tidsbegrenset opphold på sykehjem	841	864	840	140	140	140
Tidsbegrenset opphold på Altea (rehabilitering)	246	278	22	30	30	30
Tidsbegrenset opphold, rehabilitering	145	188	172	22	22	22
Mottaksplasser	217	276	252	6	6	6
Kommunale akutte døgnplasser (KAD)	509	604	524	15	15	15
Trygghetsplass i bo- og behandlingssenter	114	122	68	6	6	6
Dagaktivitetsplasser	446	418	380	133	155 ¹	155
Dagopphold, rehabilitering	86	81	92	10	10	10

¹ Tallet er korrigert fra årsrapport for 2019.

Tjenester til hjemmeboende	Antall personer som har mottatt tjenester		
	2018	2019	2020
Omsorgsbolig for eldre	555	568	568
Praktisk bistand	1 996	1 897	2 181
Hjemmesykepleie	3 445	3 539	3 455
Praktisk bistand, opplæring (samlokaliserte boliger)	332	322	362
Trygghetsalarm	2 300	2 145	2 348
Støttekontakt	522	532	557
Brukerstyrt personlig assistanse	167	166	157
Omsorgslønn	308	294	290
Avlastning, demente	150	142	136

Tjenestene skal ivareta innbyggernes behov for helse- og sosialtjenester og retter seg både mot hele befolkningen og spesielle målgrupper.

Viktige resultater og innsatser i 2020

- Satsingen på *Barn bor bra i Bærum* har medvirket til at 18 lavinntektsfamilier har kunnet kjøpe egen bolig i 2020 gjennom startlånsordningen.
- Digital søknad om sosialhjelp, Digisos, ble innført desember 2019. Per 31.12.2020 var hele 60 prosent av sosialhjelpssøknadene innsendt digitalt.
- Til tross for Covid-19-pandemien har antall akkumulerte sosialhjelpsmottakere kun økt marginalt fra 2019 (2 113 klienter) til 2020 (2 132 klienter).
- 59 prosent av deltakere på introduksjonsprogrammet har gått over i arbeid eller utdanning i løpet av 2020. Nedgangen er knyttet til pandemien.
- Flere innbyggere med behov for bo- og tjenestetilbud innen psykisk helse og rus har fått tilbud i kommunens egenregi.
- Evaluering av psykososialt kriseteam er gjennomført. Det er gjort en tydeligere ansvars- og oppgavefordeling mellom kriseteamet og andre tjenester for å sikre gode overganger for den enkelte som trenger bistand.

Utfordringer fremover

- Ved utgangen av 2020 var det 2 586 arbeidsledige i Bærum kommune. Dette utgjør 3,8 prosent av arbeidsstyrken og er en fordobling fra foregående år.
- Tjenester for flyktninger må fortsette å tilpasse aktivitet på grunn av færre flyktninger og ny integreringslov.
- Utvikling av morgendagens seniorsentre og utredning av mulighetsrommet mellom Bærum arbeidssenter og ARBA må tas opp igjen når pandemien gjør det mulig.
- Behovet for psykiske helsetjenester er økende. Det er viktig med riktig tilbud til rett tid og på riktig nivå.
- I tråd med økt antall eldre stilles det krav til ergo- og fysioterapitjenesten, og til hjelpemidler for voksne.

Tabell 18 viser nøkkeltall for Helse og sosial

Helse	2018	2019	2020
Antall henvendelser til Rask psykisk helsehjelp	1 542	1 482	1 069
Arbeid og inkludering			
Tilrettelagte kommunale arbeidsplasser per 31.12. (Bærum arbeidssentre)	125	124	111
Antall VTA-plasser per 31.12 (statlig finansiert med kommunal medfinansiering)	90	95	101
Antall bosatte flyktninger	110	81	73 ¹
Andel flyktninger som kommer i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram	68 %	71 %	59 %
Psykisk helse og rus			
Startlån til kjøp av egen bolig	196,2 mill.	176,4 mill.	330,8 mill.
Antall brukere med vedtak om tjenester innen psykisk helse og rus ²	816	811	766
Sosiale tjenester i NAV			
Antall sosialhjelpsmottakere (eksklusiv familiemedlemmer)	2 164	2 113	2 132
Gjennomsnittlig stønadslengde for sosialhjelpsmottakere	5,73 mnd.	5,85 mnd.	5,7 mnd.
Andel deltakere på kvalifiseringsprogrammet som kommer i arbeid/utdanning etter endt program	64 %	67 %	61 %

¹ Herav 28 familiejenforente og 2 enslige mindreårige.

² Dette omfatter beboere i omsorgsboliger innen rus og psykisk helse, kjøp av utenbygds plasser samt ambulerende tjenester. Nedgangen fra 2019 til 2020 skyldes hovedsakelig opprydding i vedtakstimerne innen ambulerende tjenester. Det er nedgang i utenbygds kjøp som følge av overføring til egenregi. Tallene er endret fra årsrapporten for 2019. Dette skyldes at det tidligere har vært rapportert for høye tall innen ambulerende tjenester.

Opplevelser, læring, engasjement og deltakelse.

Viktige resultater og innsatser i 2020

Kultur og bibliotek

- Meråpent bibliotek ble lansert i februar 2020.
- Fornebupiloten frivillighetssentral flyttet inn i nye lokaler på Fornebu S.
- Hamangområdet er styrket som kulturklynge – Tanken er utvidet med ni øvingsstudioer som driftes av Øveriet, og Dansestudio Nagelhus Schia Production har startet opp med støtte fra kommunen.
- Bærum kulturhus sin dansesatsing, Dans Sørøst-Norge, kom på statsbudsjettet og er en anerkjennelse av et langsiktig og systematisk arbeid.
- Lille Scene ble gjenåpnet etter totalrenovering.
- Jubileet *Claude Monet 125 år i Sandvika* ble markert med flere arrangementer.
- Atelierfelleskap på Gyssestad gård ble etablert med 19 profesjonelle kunstnere.

Park, idrett, landbruk og landskapsvern

- Kadettangen badeplass hadde cirka 800 000 gjester i 2020. Det er satt inn nye benker og gjort forbedringer. Området rundt stupebrettet er forsterket. Det er lagt en åpen skøytebane på anlegget i vintersesongen 2020–21.
- En rekke oppgraderinger: treningspark på Storøyodden, badetrapper på Høvikodden, Pelvikodden og Østernvann samt Rolfstangen som også har fått ny dusj. Grinibråten nærmiljøanlegg er oppgradert med ballbinge, klatrestativ og benkebord. Skogveien lekeplass har fått flere nye apparater. 500 meter turvei fra Kirkerudlia til Butterudveien er oppgradert. Pilegrimsleden er utvidet på strekningen fra Asker til Steinskogen.
- Prosjekt om urbant hagebruk i Løkkehaven park og ved Hamang.
- Nytt samarbeidsprosjektet *Rekruttering av unge ledige i koronakrise til arbeid på gårdsbruk* med Asker kommune, NAV og Ung i jobb.
- Kartlegging av villastrukturer i Bærum kommune (1920–40).
- Fokus på bekjempelse av fremmede arter langs vassdragene – både gjennom partnerskaps-avtalen med Bærum elveforum (BEF) og gjennom aktiv bekjempelse utført av innleide fagpersoner. Det er gjennomført årlige dugnader i og langs vassdragene, hvor frivillige lag og foreninger plukker betydelige mengder søppel.

Kirke, gravplasser og andre religiøse formål

- Antall besøkende til Haslum krematorium var tilnærmet halvert i 2020 grunnet innførte smitteverntiltak. Lille seremonirom ble helt stengt for seremonier fra mars, mens Store seremonirom har vært åpent med begrenset besøkkapasitet.
- Antall begravelser er relativt konstant. Kommunen bistår med kremasjon for nabokommunene Asker og Hole.

Utfordringer fremover

- Sikre naturmangfold og blågrønn struktur i byggesonen, marka og langs fjorden.
- Kultur må fortsatt ha en sentral rolle i utviklingen av Sandvika som kommunesentrum og regionby.
- Ta vare på stedlige kvaliteter som kulturminner, arkitektur, kunst og grønne lunger, og skape hyggelige og varierte byrom og bymiljøer.
- Digitale løsninger må utvikles videre for å bli en del av kulturtilbudet i kommunen.
- Utvikle frivilligsentralene på Fornebu, Rykkinn og i Sandvika som møteplasser for innbyggerne og som arenaer for medvirkning i samfunnsutviklingen.
- Etablere bibliotek sentralt på Fornebu med et attraktivt tilbud for alle.
- Behov for nytt krematorium i nær fremtid, med to ovner og to renselinjer som skal dekke fremtidig kremasjonsbehov i Bærum.
- Fremtidens krav til vinterdrift av turveier.

Det er etablert et sauebeite på Storøya. Beitet er et tiltak mot at fremmede arter brer seg i naturområdene.

Tabell 19 viser nøkkeltall for kultur og fritid

Bærum bibliotek¹	2018	2019	2020
Besøk	398 419	449 360	307 528
Utlån	640 859	666 828	562 122
Bærum Kulturhus²			
Antall arrangementer inklusive prøvedager	881	940	510
Antall besøkende	123 409	131 712	29 886
Kultur og samarbeid			
Arrangementer på Byscenen ³	21	20	6
Ulike innslag under arrangementer i BAKgården ⁴	97	90	60
Antall arrangementer <i>Scene i karantene</i>			65
Antall tilskudd til kulturformål			
Musikk/sangforeninger/prosjekter inklusive øremerket støtte til skolekorps	81	61	77
Teater/dans/foreninger/prosjekter	30	18	22
Andre foreninger/prosjekter	26	26	21

¹ Biblioteket på Rykkinn var stengt fra februar 2018 til august 2018 på grunn av oppgradering. Biblioteket i Sandvika var stengt i mai 2018 på grunn av flytting til nye lokaler. Bibliotekene ble stengt 12. mars 2020 på grunn av pandemien, med gradvis gjenåpning fra mai.

² Totalt 574 arrangementer i Bærum Kulturhus ble avlyst i 2020 på grunn av pandemien.

³ Ingen store arrangementer i 2020, men øvelser og en barnehagesamling.

⁴ BAKgården åpnet først 20. juni 2020.

Tabell 20 viser nøkkeltall for kirke og andre religiøse formål

	2018	2019	2020
Medlemmer i Den norske kirke	81 057	80 830	79 363
Medlemmer i andre tros- og livssynssamfunn	16 671	17 331	17 728
Tilskudd (kroner) per medlem i andre tros- og livssynssamfunn	936	788	846
Begravelser			
Kistebegravelser	146	138	122
Urnebegravelser	646	594	640
Kremasjoner ¹	1 101	1 065	1 262

¹ Inkluderer kremering av avdøde fra andre kommuner.

Tabell 21 viser nøkkeltall for idrett

Antall besøkende i badene	2018	2019	2020
Berger svømmehall	49 321	46 259	22 602
Nadderud svømmehall	129 043	141 456	73 744
Hundsund bad	95 778	78 426	55 668
Idrett			
Antall medlemmer i idrettslag	50 971	55 798	56 800
Tilskudd idrettslag/-foreninger	19 055 613	19 080 298	26 018 000

Høy kvalitet på tjenestene er viktig for innbyggere, miljøet og samfunnsutviklingen.

Viktige resultater og innsatser i 2020

Planlegging, byggesaksbehandling og geodata

- Lokal massehåndtering har hatt høy prioritet, og arbeidet med planer for friluftsoya i Lysakerfjorden og utvikling ved Lakseberget er godt i gang.
- Sandvika videreutvikles som kommunesenter og regionby med prinsippplan for sjøfronten og tilrettelegging for Viken fylkesbygg ved stasjonsområdet.
- Private reguleringsplaner og delesaker er behandlet innenfor lovpålagte frister. Gebyrtapet på byggesaker er redusert med 50 prosent.
- Grunnkart ajourført med 68,5 km² i samarbeid med Geovekst og Asker kommune. Samarbeidet har resultert i ajourføring av et større område til en lavere kostnad.

Transport, vei og trafikk

- Ekstra midler er bevilget via Bærumspakken. Dette har medført stor innsats på asfaltering og rehabilitering av kommunale veier for å kunne ta igjen etterslep.
- Ny Nesveien bro ble åpnet, og arbeid med rehabilitering av Åsterud bro har startet.
- Ny avtale om mikromobilitet er inngått med Ruter AS. Elsparkesykler ble satt ut våren 2020.
- Det er etablert ladepunkter for elbiler på utvalgte offentlige parkeringer.

Avfall og gjenvinning

- Innsamling, transport og behandling av avfall har gått som planlagt under pandemien, uten stopp eller opphold av tjenester. Dette skyldes godt samarbeid med partnere.
- Alle skoler og barnehager har innført kildesortering.
- Pilot med innsamling av glass- og metallemballasje i hjemmet er startet opp.

Vann og avløp

- I samarbeid med Statens vegvesen og Bane NOR er det bygget vann- og avløpsanlegg til Sollihøgda for å forberede Ringeriksbanen og videreføring av E16.
- Flere større prosjekter for å bedre overvanns- og flomsituasjonen i østre Bærum er startet opp og vil pågå til 2022.

Utfordringer fremover

- Revidere kommuneplanens arealandel, sikre naturmangfold og klimaklokke areal- og byutvikling.
- Videreutvikle Sandvika som kultur- og regionby.
- Få på plass en arkitekturstrategi for Bærum som bidrar til økt kvalitet i by, tettsted og nabolag.
- Heve datakvaliteten i matrikkelen og legge grunnlaget for fremtidige selvbetjeningsløsninger for innbyggerne, som eByggesak.
- Videreutvikle brukerinvolvering og samskaping gjennom digitale løsninger.
- Sikre god vedrift for å takle klimaendringer, med stor variasjon i nedbør og underkjølt regn. Manglende permanent snødeponi.
- Videreføre arbeidet med å sikre god overvannshåndtering og redusere vannmengder til avløpsrenseanlegget VEAS.
- Håndtere mengden papp-avfall som har gått kraftig opp med økt hjemmekontor og hjemmeskole.

Tabell 22 viser nøkkeltall for Miljøtekniske tjenester og Plan- og bygningstjenesten

Planlegging og byggesaksbehandling	2018	2019	2020
Plansaker sluttbehandlet i kommunestyret	12	15	11
Antall byggesaker behandlet	1 063	1 371	1 386
Antall delesaker behandlet	44	35	31
Antall seksjoneringsaker behandlet	82	82	89
Sum klagesaker ¹	159	149	147
Vann, avløp og renovasjon			
Total mengde husholdningsavfall, tonn	41 461	45 520	46 198
Total vannproduksjon (mill. m ³)	13,6 ²	12,2	13,0 ²
Totalt levert vannmengde VEAS (mill. m ³)	16,9	22,7	23,1
Brann- og ulykkesvern			
Totalt antall utrykninger i Asker og Bærum	4 902	4 682	4 969 ³

¹ Tallene for 2018 og 2019 er endret fra årsrapporten for 2019. I én kategori av klagesaker (vedtak fastholdt, oversendt fylkesmannen), er det gjort ny telling, som medfører endring i totalt antall klagesaker for 2018 og 2019.

² I tallene utgjør ekstraordinær hagevanning på grunn av særlig tørr sommer 1,2 mill. m³ i 2018 og 0,7 mill. m³ i 2020.

³ Tallet for 2020 gjelder for nye Asker, inkludert Røyken og Hurum.

13 ORGANISASJON, STYRING OG UTVIKLING

Strategisk ledelse, styring og administrasjon, digitalisering og IT

Utvikler en relevant og moderne organisasjon med digitalisering og tjenesteinnovasjon. Organisasjon, styring og utvikling har en viktig rolle som tilrettelegger, pådriver og samspiller for mange av prosessene på tvers av organisasjonen og som medspiller for å sikre omstilling og gjennomføringskraft.

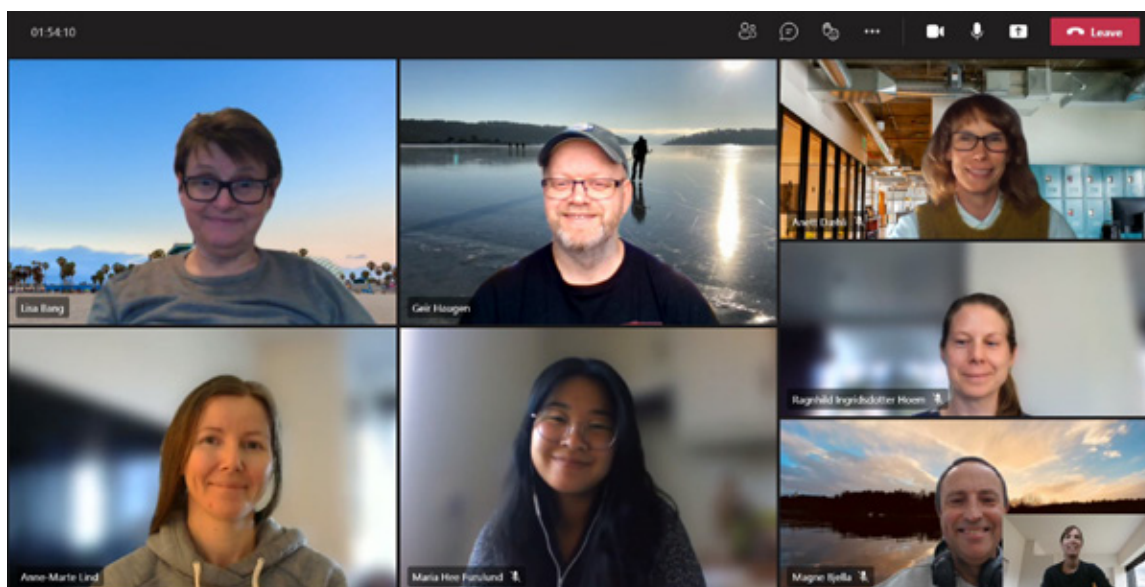
Viktige resultater og innsatser i 2020

- I 2020 rettet Bærum kommune og NTNU oppmerksomhet på samfunnsutviklingen i Bærum og det lokale næringslivet. Satsingsområder har vært datadrevet innovasjon, smart byutvikling og sirkulær økonomi.
- Kommunens sykefravær for 2020 var 7,02 prosent, i tråd med målet. Det ble inngått en ny samarbeidsavtale med NAV Arbeidslivssenter og NAV Bærum for å redusere sykefraværet.
- 2,4 milliarder kroner av kommunens totale låneportefølje tilfredsstiller Kommunalbankens krav til grønne lån.
- Nytt system for håndtering av fakturaer bidrar til effektivisering og optimalisering av innkjøp.
- Det er etablert et porteføljekontor for Digitaliseringsrådet som skal bidra til å sikre at kommunen oppnår ønskede effekter av prioriterte prosjekter: ETT Bærum – digitalt førstevalg.
- Den digitale kompetansen økte vesentlig som følge av hjemmekontor og utrulling av Teams til rundt 4 000 medarbeidere i løpet av våren.
- Et vellykket traineeprogram for akademikere med minoritetsspråklig bakgrunn er etablert. Traineeene har jobbet i DigiT, Eiendom og tekniske tjenester.
- Ved årsskiftet hadde kommunen 106 lærlinger.

- Eierstyring har egen nettside med informasjon om kommunens selskaper, styremedlemmer, selskapsstrategier og annen relevant informasjon.

Utfordringer fremover

- Bærum kommune må være en attraktiv arbeidsgiver for å sikre rekruttering av viktig nøkkelpersonell i et stadig mer krevende arbeidsmarked.
- For å forberede til et endret arbeidsliv skal programmet *Fremtidens arbeidsplasser* gjennomgå kommunens arbeidsgiverpolitikk, kompetansestrategi og nytt arbeidsplasskonsept.
- Forventninger om strammere økonomiske rammebetingelser stiller høye krav til kostnadsreduksjoner, redusert investeringstakt og omstilling.
- Kommunens omstillingsarbeid for å møte behovet for digitale løsninger, effektive tjenester og bidra til kommunens satsing på bærekraftig samfunnsutvikling, skal gi synlige effekter for både innbyggere og administrasjon.
- Arbeidet med å skape en heltidskultur prioriteres.
- Det vil tas i bruk nye digitale løsninger for å styrke kommunens budsjett- og virksomhetsstyringsarbeid. Nye løsninger vil øke tilgjengeligheten til denne informasjonen på kommunens hjemmesider.

Eiendom

Eiendomsvirksomheten har en sentral rolle i kommunens tjenesteproduksjon og i utviklingen av Bærum som en klimaklok kommune i vekst – særlig i Sandvika og på Fornebu.

Viktige resultater og innsatser i 2020

- Det har vært høy aktivitet til tross for pandemien med nybygg, større ombygginger og formuesbevaring for om lag 1,6 milliarder kroner og driftsvedlikehold for om lag 118 millioner kroner. Viktige organisatoriske endringer har styrket ledernivåene med økt kapasitet og kompetanse.
- På Dønski har Bærum kommune bygget landets første landsby for demente. Offisiell åpning 21. september, senere ble prosjektet kåret til Årets helsebygg 2020. Lindelia sykehjem, Levre skole og Skytterdalen (uteareal) er ferdigstilt.
- En 5-årig vedlikeholdsplan for kommunens bygningsmasse er utarbeidet.
- Det er etablert innovative programmer for å prøve ut ny teknologi og prosessmetodikk med brukermedvirkning og involvering, blant annet Bygg-smart og Stimulab.

Utfordringer fremover

- Tilpasse organisasjonen for økt gjennomføringskraft.
- Mange og komplekse byggeprosjekter, kombinert med store områdeutviklingsprosjekter på Fornebu, Sandvika og Bekkestua som stiller store krav til organisasjonen.
- Øke inntektene gjennom økte leieinntekter og planskapt verdier, samt redusere behovet for innleide arealer.
- Redusere investeringsbehovet med tilhørende driftskostnader.
- Etablere målrettede incentivordninger knyttet til arealbruk og klimakloke løsninger.

Tabell 23 viser nøkkeltall for Eiendom

Eiendom	2018	2019	2020 ²
Vedlikehold av bygg eks. bolig (mill. kr) ¹	63,7	87,6	66,4
Vedlikehold av boliger (mill. kr)	45,6	46,0	51,7
Samlet vedlikehold – drift (mill. kr) ¹	109,3	133,6	118,1
Formuesbevarende vedlikehold – investering (mill. kr)	108,6	270,8	200,0
Samlet vedlikehold – drift og investering (mill. kr)	217,9	404,4	318,1
Samlet antall kommunale boliger	2 142	2 127	2 117
Samlet areal på formålsbygg ³	590 236	603 722	596 419

¹ Inkludert 8,7 millioner kroner til leietakertilpasning i Eyvind Lyches vei 10 i 2018 og 21,5 mill. i 2019.

² Tallene i 2020 er uten vedlikehold som skyldes Covid-19 (7,8 mill.) og vedlikeholdsmidler til Bærumspakken.

³ Arealene inkluderer førskolelokaler, skolelokaler, institusjonslokaler, idrettsbygg, kulturbygg og administrasjonslokaler. (Kommunegården er medtatt i sin helhet.)

Utvikling areal formålsbygg i kvm	2018	2019	2020
Samlet areal på formålsbygg (eide)	489 314	507 263	536 320
Samlet areal på formålsbygg (leide)	100 922	96 495	60 099

Medarbeidere

Tabell 24 viser antall medarbeidere i 2019 og 2020 fordelt på kvinner og menn

Antall medarbeidere	31.12.2019				31.12.2020			
	Årsverk	Fast ansatte	Time-lønnede	Personer alle	Årsverk	Fast ansatte	Time-lønnede	Personer alle
Kvinner	5 425	6 967	1 902	8 869	5 532	6 960	2 034	8 994
Menn	2 016	2 505	887	3 392	2 090	2 570	965	3 535
SUM	7 441	9 472	2 789	12 261	7 622	9 530	2 999	12 529

Tabell 25 viser fordeling av medarbeidere med minoritetsbakgrunn

Minoritetsbakgrunn	2019			2020		
	Årsverk	Personer	Andel årsverk	Årsverk	Personer	Andel årsverk
Kvinner	300,0	395	14,9 %	301,2	395	14,4 %
Menn	752,0	994	13,9 %	772,2	1 004	14,0 %
Andel fast ansatte totalt	1 058,0 ¹	1 389	14,1 %	1 073,4	1 399	14,1 %

Tabell 26 viser utvalgte nøkkeltall knyttet til medarbeidere for 2018–2020

Nøkkeltall samlet 2017–2019	2018	2019	2020
Antall medarbeidere – årsverk	7 394	7 441	7 622
Antall medarbeidere – personer totalt	12 272	12 261	12 529
Andel kvinner – årsverk	73,4 %	72,9 %	72,6 %
Andel ansatte med minoritetsbakgrunn	13,4 %	14,1 %	14,1 %
Andel fagstillinger – Pleie og omsorg	76,3 %	77,5 %	76,4 %
Andel fagstillinger – Oppvekst barnehage	67,7 %	64,4 %	69,7 %
Antall lærlinger	88	102	106
Andel deltid (mindre enn 80 prosent stilling)	34,5 %	34,7 %	33,6 %
Sykefravær	7,3 %	6,8 %	7,0 %

Tabell 27 viser fordeling av kjønn og lønn

	2019	2020	2019	2020	2020	2020
	Andel kvinner	Andel kvinner	Lønn ¹	Lønn ¹	Snitt menn	Snitt kvinner
Toppledere	47 %	47 %	-6,4 %	-6,9 %	1 210 220	1 126 289
Tjenesteledere, avdelingsledere	73 %	72 %	-6,1 %	-5,5 %	751 735	710 633
Akademikere	64 %	65 %	-2,8 %	-4,0 %	663 134	636 771
Høgskole med tilleggsutdanning	82 %	81 %	1,8 %	2,6 %	503 227	516 064
Høgskole uten tilleggsutdanning	81 %	80 %	0,4 %	-0,2 %	471 770	470 626
Fagarbeidere/hjelpepleiere	71 %	71 %	-0,4 %	-0,3 %	444 447	443 332
Ufaglærte	63 %	62 %	-0,2 %	0,6 %	369 430	371 725
Pedagogisk personale	79 %	79 %	1,5 %	2,0 %	548 827	559 742

¹ Tallet angir prosentvist forhold mellom kvinner og menn. Positivt tall i kvinners favør.

Eierposisjoner/-interesser

Bærum kommune har følgende eierposisjoner/-interesser

Aksjeselskap	Selskapsform	Eierandel
Bærum Kommunale Eiendomsselskap AS (BKE AS)	Aksjeselskap	100 %
ARBA AS	Aksjeselskap	100 %
Flytårnet Fornebu AS	Aksjeselskap	100 %
Vårt Sandvika AS	Aksjeselskap	20 %
Simula School of Research and Innovation AS	Aksjeselskap	9,24 %
Filmparken AS – Jar	Aksjeselskap	0,17 %
Centro Asistencial Noruego SLU (CAN)	Spansk andelsselskap	100 %
Asker og Bærum Brann og Redning IKS	Interkommunalt selskap	67 %
Asker og Bærum vannverk IKS	Interkommunalt selskap	50 %
VEAS (Vestfjorden avløpsselskap, under omdanning til AS)	Kommunelovens § 27-samarbeid	21,5 %
KLP (andel i forhold til pensjonsmidler sykepleiere)	Gjensidig selskap	
Bærum kommunale pensjonskasse	Selveiende institusjon	

Selskapet VEAS er inne i en omdanningsfase. Kommunestyrene i Asker og Bærum vedtok som to av tre eiere, en omdanning til aksjeselskap i 2019. Vedtak i Oslo kommune forventes i 2021. Eierutvalget har via Teams gjennomført eier- og dialogmøter med de selskapene hvor kommunen har en betydelig eierinteresse. Eierutvalget har i den sammenheng vært opptatt av selskapenes drift knyttet til konsekvensene av Covid-19-pandemien.

Bærum kommune overtok selskapet Flytårnet Fornebu AS 1. september 2020, og eierutvalget har rekruttert medlemmer til det nye styret fra 1. januar 2021. Seminaret *Selskapsorganisering og styrearbeid* ble avholdt høsten 2020. Målgruppen var styre- og varamedlemmer i selskaper hvor Bærum kommune har eierinteresser, samt eierutvalgets medlemmer. Eierutvalget har gitt sin innstilling til rullering av eierskapsmeldingen 2021–2025.

14 POLITISK STYRINGSSYSTEM

Bærum kommune styres etter formannskapsmodellen. Den kjennetegnes ved at de øverste organene, som ikke er direkte folkevalgte, blir valgt etter forholdstallsprinsippet.

Kommunestyret

Kommunestyret er kommunens øverste styringsorgan og har ansvaret for kommunens samlede virksomhet. Kommunestyret handler på vegne av kommunen i alle saker som ikke er delegert til andre kommunale organer.

Kommunestyret i Bærum består av følgende ti partier: H, Ap, MDG, V, Frp, SV, Sp, R, Pp og KrF.

Kommunestyret avviklet 11 møter i 2020 og behandlet 136 saker. Kommunestyrets møter i januar, februar og mars ble avviklet som ordinære, fysiske møter, mens de resterende møtene i 2020 ble avviklet digitalt via Teams.

Kommunestyret avviklet totalt ni møter i 2019: seks møter før valget og tre møter etter. Totalt ble det behandlet 151 saker.

Formannskapet

Formannskapet består av 15 medlemmer som velges av og blant partiene i kommunestyret. Formannskapet har følgende sammensetning: 7H, 2Ap, 1MDG, 2V, 1Frp, 1Sp, 1R. Ordfører og varaordfører skal være medlem av formannskapet.

Formannskapet har myndighet til å treffe vedtak i hastesaker, jf. kommuneloven § 11-8 og reglementets del 1 § 3-17. Melding om vedtak truffet i medhold av denne bestemmelsen forelegges det organ som skulle avgjort saken, i organets neste møte.

Formannskapet benyttet under første del av pandemien myndigheten til å behandle hastesaker. På vegne av kommunestyret og underutvalgene behandlet formannskapet saker i mars og april.

I løpet av året ble det avholdt ekstraordinære møter i formannskapet til behandling av en lokal koronaforskrift.

I 2020 avholdt formannskapet 24 møter og behandlet 254 saker, en økning på 5 møter og 27 saker sammenlignet med 2019.

Politisk utvalgsstruktur

Kommunestyret har opprettet åtte politiske utvalg. Disse er: hovedutvalg barn og unge, hovedutvalg bistand og omsorg, hovedutvalg miljø, idrett og kultur, planutvalget, eierutvalget, utvalg for samarbeid, klageutvalget og kontrollutvalget. Utvalgene har avgjørelsesmyndighet innenfor sine områder og rammer som er gitt i lov eller vedtatt av kommunestyret. Kommunen har videre et elderråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og et ungdomsråd.

Interkommunalt politisk råd for Asker og Bærum

Formålet med rådet er at kommunene kan samordne og fremme politiske interesser overfor statlige og regionale myndigheter. Rådet består av seks faste medlemmer, tre fra hver kommune. Fra Bærum deltar ordfører Lisbeth Hammer

Krog (H), Kjell Maartmann-Moe (Ap) og Eirik T. Bøe (V). De to første årene innehar Bærum lederfunksjonen ved ordføreren og sekretariatfunksjonen.

Rådet avholdt 4 møter i 2020 og har arbeidet med å få på plass en partnerskapsavtale med Viken fylkeskommune. Andre temaer har vært internasjonalisering i Asker og Bærum kommune og regional planstrategi.

Utvalgenes reisevirksomhet, befaringer og studieturer

På grunn av pandemien ble all planlagt reisevirksomhet for utvalgene avlyst. I begynnelsen av året ble det avviklet noen fysiske seminarer i rådhuset. Da rådhuset stengte ned i mars ble det en lang periode med lite politisk seminaraktivitet. Fra høsten ble det avholdt seminarer via Teams.

Det ble gjennomført digitale seminarer med temaer som kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og klimastrategi samt stedsutvikling og masseforvaltningsseminar.

Podkast

Gjennom året ble innbyggerdialog og høringsmøter avviklet via digitale møter og webinarer. For å kunne nå ut ytterligere til innbyggerne med temaer fra politikk og samfunn ble politikernes podkast *fra Klokketårnet* etablert. Varaordføreren leder podkasten, og det ble spilt inn 20 episoder fra juni til desember.

Forvaltning av rådhuset

Den daglige forvaltningen og driften av rådhuset ivaretas av politisk sekretariat og kommunens eiendomsavdeling i fellesskap. I 2020 ble arbeidet med oppussingen av kommunens ordførersal påbegynt. Arbeidet vil bli ferdigstilt i 2021.

TV-aksjonen

I 2020 gikk innsamlingen til organisasjonen WWFs arbeid for å bekjempe plast i havet. På grunn av pandemien ble årets innsamling besluttet gjennomført med digitale bøsser, «Spleis» og Vipps. Den digitale innsamlingen ble en suksess, og Bærum kommune samlet totalt inn 7 527 046 kroner – og passerte 2019 med 1,1 million kroner.

Borgerlige velser

I sitt tredje år som vigselsmyndighet gjennomførte kommunen 130 borgerlige velser. Det var en liten nedgang fra året før, hvilket har sammenheng med at en del velser ble avlyst eller utsatt som følge av restriksjoner på grunn av pandemien.

Formannskapets og politiske utvalgs disposisjonsposter

Budsjettet for formannskapets og politiske utvalgs disposisjonsposter var i 2020 på til sammen 2 835 000 kroner. Totalt 303 734 kroner er brukt til innkjøp, donasjoner, gaver og andre tiltak. En mer detaljert oversikt over bruken av midlene fra disposisjonspostene vil komme i årsmeldingen fra Politisk sekretariat.

Sammen skaper vi fremtiden

Mangfold | Raushet | Bærekraft